

Budget 2019

FORSLAG

FREDERIKSBERG
KOMMUNE

Indholdsfortegnelse

Generelt

Indledning	1
Økonomiske nøgletal	5

Udvalg

Bolig- og Ejendomsudvalget	7
Undervisningsudvalget	9
Ældre- og Omsorgsudvalget	12
Kultur- og Fritidsudvalget	15
Børneudvalget	18
Socialudvalget	21
By- og Miljøudvalget	25
Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget	30
Sundheds- og Forebyggelsesudvalget	34
Magistraten	37

Oversigter

Bevillingsoversigt	40
Sammendrag af budget	44
Takstoversigt	48
Befolkningsprognose	53
Pris- og lønfremskrivningsprocenter	56

Budgetforslag 2019

Direktionen har udarbejdet et administrativt budgetforslag, som udgangspunkt for budgetdrøftelserne. I lighed med sidste år består budgetforslaget af to dele: Et budgetforslag samt tekniske bemærkninger. De tekniske bemærkninger offentliggøres på kommunens hjemmeside og indeholder en mere teknisk gennemgang af de enkelte udvalg.

Nærværende budgetforslag indeholder en beskrivelse af den overordnede økonomi for hele kommunen og de enkelte udvalg.

Kommunens overordnede økonomi beskrives i afsnittet længere nede i denne indledning i forbindelse med aftalen om kommunernes økonomi, der sætter rammerne for kommunens service- og anlægsudgifter. Budgetforslaget giver et overblik over kommunens samlede økonomi i form af oversigterne Økonomiske nøgletal, Bevillingsoversigt samt Sammen drag af budget. Disse oversigter giver et indblik i hvordan budgettet fordeler sig mellem de enkelte fagudvalg samt hvilken volumen, der knytter sig til de mange forskellige opgaver kommunen varetager.

De enkelte fagudvalg beskrives herudover hver for sig. I disse beskrivelser er der fokus på udvalgets aktiviteter, centrale indholdsmaal for udvalgets arbejde, ligesom der for hvert udvalg er beskrevet de strategiske udfordringer, der arbejdes med. Udvalgsbeskrivelserne indeholder de enkelte udvalgs driftsbudget for 2019. Herudover er der en oversigt over hvilke anlæg, direktionen foreslår for 2019 samt det samlede overslag for disse. Udvalgsbeskrivelserne giver et indblik i de enkelte udvalgs fagområder og udviklingen indenfor disse.

Aftale om kommunernes økonomi 2019

Der er 7. juni indgået aftale om kommunernes økonomi for 2019. Centralt i aftalen er et løft af kommunernes servicering på 1,2 mia. kr. Med aftalen fastholdes endvidere Moderniserings- og effektiviseringsprogrammet, hvor kommuner og stat sammen frigør 1 mia. kr. til effektivisering af de kommunale serviceudgifter. Heraf tilbageføres halvdelen af det frigjorte beløb til kommunerne i forbindelse med økonomiforhandlingerne og den anden halvdel er til bred prioritering indenfor den offentlige sektor.

Der er herudover aftalt et likviditetstilskud på 3,5 mia. kr. i 2018, hvoraf 1,5 mia. kr. fordeles til alle kommunerne, og et anlægsniveau, der indeholder en forøgelse på 0,7 mia. kr. i forhold til budget 2018. Endelig er der aftalt en statsfinansieret tilskudspulje til skattelettelser på op til 250 mio. kr.

Endeligt er der etableret en overgangsordning for de kommuner, der, som Frederiksberg, fra 2019 vil blive ramt af tab som følge af en revision af uddannelsesstatistikken i udligningssystemet. Kommunernes kompenseres fuldt i 2019 og 2020, såfremt skatten ikke forhøjes.

Serviceudgifter

Kommunens servicering udgør i 2019 4,045 mia. kr. Heri indgår Frederiksbergs andel af de elementer, som følger af økonomiaftalen for 2019.

Anlægsudgifter

Der er med aftalen fastlagt en samlet bruttoanlægsramme på 17,8 mia. kr. (ekskl. ældreboliger). Det er 0,8 mia. kr. mere end i 2018. Anlægsrammen fordeles ikke på forhånd ud fra bestemte fordelingsnøgler men er en del af den koordineret budgetlægning kommunerne imellem. Det kan derfor heller ikke angives, hvor stor kommunens anlægsramme er for 2019.

Direktionens oplæg til anlægsplan har fokus på, på den ene side at sikre, at investeringerne tilpasses råderummet i kommunens økonomi, og på den anden side at sikre plads til fortsat politisk prioritering. I 2019 indgår et anlægsniveau på 327 mio. kr. og samlet over budgetperioden er anlægsudgifterne 926 mio. kr. Den koordinerede budgetproces vil afklare Frederiksberg endelige muligheder på investeringsområdet.

Overførselsudgifter

Det samlede niveau for overførselsudgifter på beskæftigelsesområdet er opjusteret marginalt i forhold til 2018, hvilket dækker over en række forskydninger mellem de enkelte ydelser. For Frederiksberg betyder ændret lovgivning for beskæftigelsesindsatsen, at refusionen bortfalder og der er indarbejdet effekt af forventet adfærdsændring. Samlet er udgifterne

hævet med ca. 8 mio. kr. årligt, der kompenseres over budgetgarantien.

For aktivitetsbestemt medfinansiering er der tale om mindreudgifter som følge af nedjusteret aktivitetsniveau. Det nye niveau ligger dog lavere end det landsgennemsnitlige niveau, hvorfor det anbefales at afsætte en reservation i 2019-2021 til at absorbere eventuelle forværringer i kommende skøn.

Finansiering

Aftalen indeholder et likviditetstilskud i 2019 på i alt 3,5 mia. kr., hvoraf 1,5 mia. kr. fordeles efter folketal, og 2 mia. kr. fordeles efter behovskriterier. Hertil kommer lånepulje på i alt 0,7 mia. kr.

Med aftalen er der afsat 250 mio. kr. i finansiering til et tilskud til skattelettelser med henholdsvis 75, 50, 50 og 25 pct. af nettoprovenutabet i årene 2019, 2020, 2021 og 2022. Hvis der gennemføres skatnedsættelser for mere end 250 mio. kr. nedsættes tilskudsprocenten.

4 mia. kr. af bloktilskuddet er betinget af kommunernes samlede overholdelse af servicerammen samt anlægsrammen. I budgetforslaget er likviditetstilskuddet reserveret til at imødegå en eventuel kollektiv sanktion som følge af en overskridelse af de aftalte udgiftslofter.

Det finansielle område

Det finansielle område omfatter: Skatteindtægter, Tilskud og udligning, Udviklingsbidrag til Region Hovedstaden, Lånoptagelse, Renter og afdrag, Finansforskydninger samt Tilgang og afgang på kassebeholdningen.

Nedenfor er kort opsummeret vedrørende Tilskud og udligning og skatter, mens øvrige finansielle poster beskrives i de tekniske budgetbemærkninger.

Tilskud og udligning

Nettoudgifter til tilskud og udligning udgør 218 mio. kr. i budgetforslag 2019. Heri indgår indtægter fra beskæftigelsestilskud på 230 mio. kr., likviditetstilskud på 27 mio. kr. og udgifter til tilbagebetaling af parkeringsindtægter på 26 mio. kr.

Skatter

I budgetforslag 2019 er indregnet skatteindtægter på 6,1 mia. kr., som er fordelt på følgende poster:

Forventede skatter i 2019	Mio. kr.
Kommunal indkomstskat	-5.423
Selskabsskat	-74
Anden skat på indkomster	-45
Grundskyld	-456
Dækningsafgifter	-59
<i>I alt</i>	<i>-6.058</i>

Den kommunale indkomstskat er opgjort ud fra en fastholdt udskrivningsprocent på 22,8 pct. og det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2018.

Indtægten fra *selskabsskat* er budgetlagt ud fra den endelig udmeldte kommunale andel af virksomhedernes overskud for indkomståret 2016 inkl. efterreguleringer.

Anden indkomstskat omfatter dødsboskatter i komplekse sager, samt forskerskatteordningen.

Grundskyld betales af den afgiftspligtige grundværdi defineret ud fra den offentlige vurdering. De fleste ejendomme på Frederiksberg betaler grundskyld af en værdi lavere end den offentlige vurdering. Grundskyldspromillen er i budgetforslaget forudsat fastholdt på 24,75.

Dækningsafgift betales af ejendommenes forskelsværdi (bygninger på grunden mv.), samt grundværdi for de offentlige ejendomme, som er fritaget for grundskyld. På erhvervsjendomme er promillen 5 fra 2018 og frem.

Generelle budgetbemærkninger

Styrelsesloven

Det formelle grundlag for udarbejdelsen af det kommunale budget er Lov om kommunernes styrelse (jf. lovbekendtgørelse nr. 769 af 6. juni 2015)

Bevillingsniveau

Driftsbevillingsniveauet ligger på udvalgsniveau med en bruttobevilling til hvert udvalg. Udvalget opdeler sin bevilling i aktiviteter og herunder eventuelt i opgaver, der delegeres til områder og institutioner. Drifts- og anlægsbevillingerne fremgår i dette budgetforslag som nettobevillinger. I de tekniske bemærkninger er bevillingerne angivet som brutto.

Udvalgsstyre

Frederiksberg Kommune har udvalgsstyre, som kendetegnes ved, at den umiddelbare forvaltning af sagsområder og

forberedelse af sager til Kommunalbestyrelsen varetages af udvalgene, mens borgmesteren har den øverste daglige ledelse af den kommunale administration.

Kommunalbestyrelsen har i forbindelse med vedtagelsen af kommunens styrelsesvedtægt valgt at benævne økonomiudvalget Magistraten og medlemmerne af Magistraten rådmænd.

Budgetforudsætninger

I beregningen af budgetrammerne er der taget udgangspunkt i budgetoverslagsårene fra budget 2018. Disse rammer er ændret i forhold til vedtagne ændringer i opgaverne til og med de ændringer, der følger af 2. finansielle orientering. Desuden er der indarbejdet nye skøn for demografiafhængige områder, skatter, tilskud og udligning samt øvrige finansielle poster.

Direktionens oplæg til budget 2019 indeholder effektiviseringsforslag, der bidrager til at sikre genopretning af den økonomiske balance og derudover tilvejebringer et politisk prioriteringsrum til nye prioriteringer eller fravalg af forslag.

Befolkningsudviklingen

Frederiksberg Kommune udarbejder årligt en befolkningsprognose, der skaber grundlag for såvel den økonomiske som den fysiske planlægning i kommunen. På baggrund af den forventede befolkningsudvikling i Frederiksberg Kommune er budgetrammerne for dagtilbud, skole og fritidsordninger korrigeret. Det samme gør sig gældende for udvalgte delrammer under ældreområdet, sundhed og folkeoplysning.

Befolkningsprognosen udarbejdes ved brug af historiske data vedrørende statusbefolkning og bevægelser samt en boligprognose, der ligger til grund for fremskrivningen.

Takster

Taksterne er som hovedregel reguleret med den gennemsnitlige pris- og lønudvikling. Takster, der reguleres på anden vis udover den gennemsnitlige pris- og lønudvikling, beskrives i de respektive udvalgs gennemgange.

Forsyningsvirksomhed

Budgetlægningen af renovation holdes uden for budgetrammeberegningen, idet området er takstfinansieret og ikke må

sammenblandes med det skattefinansierede område. Forrentningen af mellemværendet med kommunen beregnes på baggrund af en dansk 10-årig statsobligationsrente i regnskabsåret.

Økonomiske nøgletal 2019-2022

1.000 kr.	2018	2019	2020	2021	2022
Forskudsskatter	-5.270.096	-5.423.425	-5.500.565	-5.678.535	-5.875.387
Øvrige skatter	-593.021	-635.013	-654.031	-683.857	-710.723
Skatter i alt	-5.863.117	-6.058.438	-6.102.340	-6.362.392	-6.586.110
Driftsudgifter	5.525.607	5.601.401	5.516.400	5.465.675	5.453.614
<i>heraf serviceudgifter</i>	<i>3.997.009</i>	<i>4.045.182</i>	<i>3.976.504</i>	<i>3.935.101</i>	<i>3.923.672</i>
P/L-regulering			142.038	271.249	403.392
Drift inkl. P/L	5.525.607	5.601.401	5.658.438	5.736.924	5.857.006
Tilskud og udligning	14.721	178.204	178.020	349.723	388.078
Efterregulering, selvbudgettering	0	0	-77.593	0	0
Efterregulering, parkeringsindtægter	24.973	26.020	30.241	31.007	31.683
Udviklingsbidrag til Region Hovedstaden	14.106	14.185	11.687	11.960	12.272
Tilskud og udligning i alt	53.801	218.410	142.355	392.690	432.033
Renter	19.490	15.974	13.622	13.964	12.003
Strukturel balance	-264.218	-222.653	-287.925	-218.814	-285.068
Anlægsudgifter, inden for loftet	325.173	326.761	256.643	177.718	165.488
Anlægsudgifter, ældreboliger	102.666	49.223	103.126	156.622	150.040
Anlægsindtægter	-56.294	-30.162	-6.616	-24.542	-1.500
P/L-regulering			7.606	12.516	19.221
Indskud mv.	14.821	24.500	27.154	0	0
Anlæg i alt	386.366	370.322	387.913	322.314	333.249
Heraf lånefinansieres	-106.549	-54.690	-87.641	-147.616	-140.117
Anlægsudgifter efter lån	279.817	315.632	300.272	174.698	193.132
Afdrag	91.545	91.868	92.387	94.347	78.227
Øvrige finansforskydninger	17.851	2.231	19.908	127.847	8.922
I alt afdrag og finansforskydninger	109.396	94.099	112.295	222.194	87.149
Skattefinansieret område i alt	124.994	187.078	124.642	178.079	-4.787
Renovation	3.913	413	413	413	413
Driftsbidrag, klimatilpasning	-409	-410	-412	-415	-417
Anlægsudgifter, klimatilpasning	54.000	73.450	63.000	63.000	63.000
Lånefinansiering, klimatilpasning	-54.000	-73.450	-63.000	-63.000	-63.000
Brugerfinansieret område i alt	3.504	3	1	-3	-5
Kasseforbrug uden årlig deponering	-80.384	-179.811	-180.026	-178.076	13.914
Kasse ultimo uden deponering	833.598	653.787	473.761	295.685	309.599
<i>Deponeringspligt i alt, ultimo året</i>	<i>48.114</i>	<i>55.383</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>9.122</i>
Kasseforbrug med årlig deponering	-128.498	-187.080	-124.643	-178.076	4.792
Kasse ultimo med deponering	785.484	598.404	473.761	295.685	300.477

Bolig- og Ejendomsudvalget

Aktiviteter

Udvalget varetager forvaltningen af de kommunale ejendomme og grunde, hvor opgaven ikke er henlagt til andre fagudvalg. Udvalget varetager desuden kommunens myndighedsopgaver i henhold til boliglovgivningen, herunder almene boliger og byfornyelse.

Byfornyelse

Byfornyelse dækker udgifter til at afdrage lån optaget til fornyelse af nedslidte ejendomme iht. den gamle byfornyelseslov. Herudover indgår budget til indfasningsstøtte ifm. byfornyelse efter den nuværende byfornyelseslov.

Byfornyelsen gennemføres som bygningsfornyelse, som omfatter støtte til at forbedre beboelsesbygningerne med flere tidssvarende boliger, og der vil blive gennemført byfornyelse af facaderne på kommunens hovedstrøg. Herudover vil man prioritere byfornyelsesprojekter, der indeholder byøkologiske tiltag, der har til hensigt at nedbringe ejendommenes energiforbrug/CO₂-udslip.

Fra 2019 er der besluttet væsentlige ændringer i kommunernes finansiering. Umiddelbart vil konsekvensen være en omfattende reduktion af det statslige tilskud til byfornyelsen. Som følge af de ændrede retningslinjer er det besluttet, at fastholde det vedtagne budget på udgiftssiden, således at aktiviteten tilpasses den nye finansieringsramme på indtægtssiden.

Under Byfornyelse og boligforbedring budgetteres endvidere til *Ældreboliger*, der omfatter ydelsesstøtte vedrørende privat boligbyggeri.

Driftstilskud til kollegier og andelsboliger omfatter udgifter til ydelsesstøtte til andels- og ungdomsboliger samt driftsudgifter til støttet boligbyggeri, dvs. almene boliger. Efter tidligere lovgivning skulle kommunen betale ydelsesstøtte til finansiering af byggeriet. Forpligtigelsen gælder stadig for en række almene byggerier. Derfor er der stadig afsat budget til kommunens betalinger.

Ejendomme

Ejendomme omfatter to delopgaver:

Beboelsesejendomme og andre ejendomme omfatter udlejningsejendomme, som udlejes til boligsøgende med særlige behov, der akut er uden bolig. Lejen beregnes efter lejelovgivningens regler.

Ejendomme til kommunale formål, budgetteres under de enkelte serviceområders hovedkonti og vedrører udvendig vedligeholdelse og vedligeholdelse af tekniske installationer, energiudgifter, evt. grundskyld og evt. huslejudgift til tredje-part.

Grundarealer

Grundarealer omfatter driftsudgifter og lejendtgæfter vedrørende arealer og pladser til ubestemte formål.

Indholdsmål

By- og Boligområder

- Sikre et tilstrækkeligt udbud af attraktive og tidssvarende boliger
- Byfornyelse af de dårligste gårdrum og ejendomme
- Sikre flere grønne friarealer

Strategiske tiltag og udfordringer

Bolig- og Ejendomsudvalgets budget er uafhængigt af, hvor mange der benytter byen og kommunens bygninger. Det skaber udfordringer. Særligt i en tid, hvor flere og flere flytter til Frederiksberg. En attraktiv kommune i vækst stiller også krav til vedligeholdelse af kommunens bygninger, hvis standarden ikke skal forringes, når alting bruges mere intensivt.

By- og boligkvaliteten

Investeringen i byfornyelse er væsentlige elementer i bestræbelserne på at styrke Frederiksbergs særlige identitet i byens rum og bygninger. Bygningernes facader fornys og lejligheder bringes op til nutidens standarder i forhold til toiletforhold og energiforbrug til glæde og gavn for byens borgere og miljøet. Flere funktioner skal tænkes ind, når områder fornyes og forbedres. Udfordringen er, at der skal skabes levende bymiljøer, aktivitet og flere attraktive muligheder for ophold der, hvor livet leves. Så områderne løftes fysisk og socialt, forbedrer livskvaliteten i hverdagen for borgerne og gavner kom-

munens miljø og økonomi på længere sigt.

Kommunens ejendomme

Vedligeholdelsesbehovet på kommunens ejendomme er på omkring 200 mio. kr. Løbende og planlagt vedligeholdelse er den mest omkostningseffektive vedligeholdelsesstrategi, idet man herved i videst muligt omfang kan undgå akutte skader på ejendommene. Vedligeholdelsesbehovet kan holdes på et fornuftigt niveau med det nuværende budgetniveau.

Samarbejde med de almene boligsektorer

Ved at understøtte det almene boligbyggeri sikres det, at Frederiksberg så vidt muligt er på forkant i forhold til at imødegå det stigende behov for familieboliger og boliger til studerende til en rimelig pris.

Samarbejde med den almene boligsektor er ligeledes en strategi i forhold til at tilvejebringe et tilstrækkeligt antal flygtningeboliger.

Driftsbevillinger

Drift:	mio. kr. netto
Byfornyelse	29,1
Ejendomme	66,2
Grundarealer	0,8
<i>I alt</i>	96,2

Udvikling i budgettet

I forhold til sidste års budget er budgettet reduceret med 2,0 mio. kr. Dette dækker over en reduktion på 0,1 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, og en reduktion på 1,9 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

For nærmere specificering af de enkelte ændringer se bilag 4 i hhv. 1. og 2. finansielle orientering om budget 2019.

Anlæg i henhold til direktionens anlægsplan

Anlæg mio. kr. netto	2019	Samlet overslag
Skybrudssikring af kommunale ejendomme	4,0	10,0
Byfornyelse og boligforbedring	11,0	-
Pulje til imødekommelse af AT-påbud*	3,0	-
Pulje til udbedring og fore-	3,0	-

Anlæg mio. kr. netto	2019	Samlet overslag
byggelse af skimmelforekomster*		
Pulje til rådhusarbejder*	7,0	-
Pulje til energirenovation og vedligehold af kommunale ejendomme	30,0	-
Facility management	1,9	3,8
<i>I alt</i>	59,9	13,8

*Note: Puljerne samt byfornyelse er flerårige projekter uden slutdato, hvorfor et samlet overslag ikke er relevant.

Undervisningsudvalget

Aktiviteter

Undervisningsudvalget har ansvaret for folkeskolen på Frederiksberg herunder SFO, klubber, Ungdomsskolen samt rådgivning og specialiserede tilbud, der knytter sig til folkeskolen.

Undervisning

Folkeskolen omfatter ti folkeskoler med tilhørende SFO'er og klubber, to specialskoler og Ungdomsskolen.

Undervisningsområdet varetager en række myndighedsopgaver omkring tilsyn med undervisningspligten, tilsyn og betalinger til frie grundskoler, befordringsgodtgørelse, syge- og hjemmeundervisning samt tilskud til efterskoler.

Fællesrådgivningen for Børn og Unge tilbyder psykologisk og pædagogisk rådgivning til børn, unge og familier herunder et åbent rådgivningstilbud.

Ungdomsuddannelse

Frederiksberg Kommunes Ungdomsskole udbyder valgfag på tværs af skolerne samt udbyder undervisningstilbud i fritiden rettet primært mod 14-18 årige. For unge, der bor i Frederiksberg Kommune, er det som hovedregel gratis at deltage på Ungdomsskolens hold.

Unge

Fritidsklubberne er et tilbud til børn fra 4. klasse, og de kan fortsætte i tilbuddet til de er 14 år. For 14-17 årige har Frederiksberg Kommune et ungdomsklubtilbud.

SSP-indsatsen retter sig mod unge som er kriminalitetstruede eller i risiko for at blive radikaliserede.

Institutioner og pladser

Nedenfor ses en oversigt over det antal institutioner, der findes på Undervisningsudvalgets område, samt prognosen for antallet af pladser i 2019.

Skoler og institutioner Prognosticeret antal pladser			
Type	Antal	Prognose	
		Klasser	Elever/ Børn
Folkeskoler	10	336	7.583
Skolefritidsordninger	9	-	3.113
Fritidsklub	9	-	3.055
Ungdomsklub	8	-	673

Fra skoleåret 2018/19 etableres en idrætslinje på Tre Falke Skolen.

Skolen ved Nordens Plads og Christianskolen er kommunens specialskoler. Herudover er der specialklasserækker på Lindevangskolen (A-gruppen), Søndermarkskolen (C-sporet), Skolen på La Cours Vej (L-sporet) og Tre Falke Skolen (Ungegruppen).

Der er oprettet modtagehold til undervisning af nytillkomne flygtninge og andre med særligt behov for danskundervisning.

Nedenfor vises antallet af specialtilbud, svarende til det oprettede antal pladser i skoleåret 2017/18.

Specialpladser i Frederiksberg Kommune	
Type	Pladser
Specialskoler	204
Specialklasser	73
Integreret specialundervisning	28
Modtageklasser/hold*	84
Skolefritidsordninger	28
Fritidsklub	29
Ungdomsklub	5

*Forventet antal helårspladser i 2019. Nogle af disse elever undervises i tilbud i andre kommuner.

Indholdsmål

Folkeskolereformen udmøntes frem mod 2020, med afsæt i de fire "Frederiksberg-principper":

- 1) Fokus på fremdrift i læring
- 2) Skolen ud i verden, verden ind i skolen – den åbne skole
- 3) Skolen er tryk, motiverende og aktive-rende, og
- 4) Fælles ansvar for børnenes udvikling

Som led i Folkeskolereformen er skole, SFO og klub samlet under en fælles le-

delse, for at understøtte et intensiveret samarbejde hvor medarbejderne fra sfo og klub indgår i den understøttende undervisning.

Undervisningsudvalget har fastlagt tre overordnede målsætninger for de kommende år som uddybes nedenfor.

Inklusion

Inklusionsindsatsen i Frederiksberg Kommune bygger på følgende fire tiltag:

1. Tiltag der mindsker eksklusion fra almenområdet
2. Tiltag der muliggør en tilbagevenden fra specialområdet til almenområdet
3. Tiltag der kompetenceudvikler medarbejdere og sikrer systematisk vidensdeling
4. Støttetiltag til medarbejdere, der arbejder med børnene

Ungdomsuddannelse

Den nationale målsætning for ungdomsuddannelse indebærer, at 95 pct. af en ungdomsårgang skal gennemføre en kompetencegivende ungdomsuddannelse.

Den Forberedende Grunduddannelse (FGU) som skal implementeres i budgetperioden.

Et trykt lokalområde

Frederiksberg skal fortsat opleves som et trykt sted at bo og færdes.

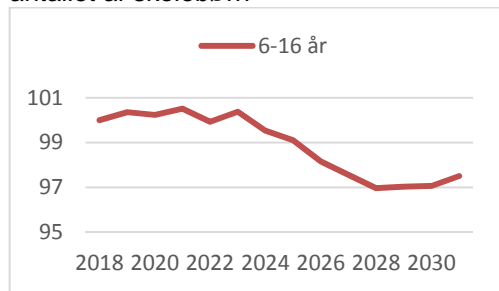
SSP-indsatsen, der retter sig mod kriminalitetstruede unge, er forankret i netværksgrupper omkring den enkelte skole.

Strategiske tiltag og udfordringer

Demografisk udvikling

Antallet af skolebørn (6-16-årige) er svagt stigende frem til 2023 hvorefter der forventes et fald frem til 2030. Udviklingen er aftaget betragteligt i forhold til tidligere prognoser.

Figur 1 Indekseret (2018=100) udvikling i antallet af skolebørn

Kilde: Frederiksberg Kommunes Befolkningsprognose 2018.

Kapacitet

Når udbygningen af Skolen på Grundvigsvej er afsluttet, forventes kapaciteten for undervisningslokaler at være dækket i budgetperioden.

I 2019 igangsættes byggeri af ny klubkapacitet på J. M. Thieles Vej som ibrugtages i budgetperioden.

Strategi for sproglig udvikling

Frederiksberg Skolevæsen er især udfordret af, at elevernes generelt gode resultater i indskolingen ikke fortsætter i helt samme takt på mellemtrinnet. For at styrke de faglige resultater forventes en ny "Strategi for sproglig udvikling" implementeret i budgetperioden.

Inkluderende praksis

Der arbejdes, som opfølgning på evalueringen af inklusionsindsatserne i 2016 på udvikling af undervisningstilbud der ligger på grænsefladen mellem specialtilbud og almen folkeskole, herunder et nyt autisttilbud på en eller flere folkeskoler. I budgetperioden skal udvikles modeller hvor disse børns behov i højere grad kan opfyldes indenfor rammerne af det almene skoletilbud eller i regi af specialundervisning fremfor at visitere børnene til helt segregerede skole- og dagbehandlingstilbud.

De pædagogiske læringscentre

Nye bestemmelser om pædagogiske læringscentre (PLC) som ramme omkring vejledningsindsatserne indenfor læsning, matematik, dansk som andetspog, it, AKT (adfærd, kontakt og trivsel) m.v. implementeres i budgetperioden i en fælles proces på tværs af skolerne, med henblik på at understøtte inklusion og læring.

Digitalisering

I sommeren 2019 udskiftes den digitale platform SkoleIntra med AULA som bliver den primære kommunikations- og samarbejds kanal mellem skole og forældre.

Strategi for skole-it planlægges opdateret i budgetperioden som fremadrettet prioriteringsgrundlag.

Netværksopdatering er gennemført på 6 af 12 skoler. Der er ikke afsat yderligere anlægsmidler til fortsat opdatering.

Skolerne oplever et øget behov for support, der vanskeligt kan håndteres inden for rammerne af de nuværende 5 it-skolebetjente.

Udfordringerne søges håndteret i budgetperioden inden for rammerne af en opdateret strategi for skole-it.

Flygtningebørn

Frederiksberg Kommune modtager, i lighed med landets øvrige kommuner, både uledsagede flygtningebørn og familiesammenførte flygtningebørn under 18 år. For de ældste flygtninge, der i Danmark ville have forladt folkeskolen, tilrettelægges et målrettet undervisningstilbud, der peger frem mod hurtig indtræden på arbejdsmarkedet.

Driftsbevillinger

Drift: netto	mio. kr.
Undervisning	703,9
Ungdomsuddannelse	14,8
Unge	58,9
<i>I alt</i>	<i>777,7</i>

Udvikling i budgettet

I forhold til sidste års budget er budgettet reduceret med 19,8 mio. kr. Dette dækker over en reduktion på 8,4 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, og en reduktion på 11,4 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

For nærmere specificering af de enkelte ændringer se bilag 4 i hhv. 1. og 2. finansielle orientering om budget 2019.

Anlæg i henhold til direktionens anlægsplan

Anlæg: mio. kr. netto	2019	Samlet overslag
Renovering af skolegårde med klimatilpasning	3,0	17,0
Udearealer - Flexarealer/shared space ved Ny Hollænderskolen	4,0	5,0
Skoleforlig 2017 - Faglokaler Ny Hollænderskolen	2,0	6,0
Åben Skolegård, Skolen ved Søerne, Niels Ebbesens Vej 10	5,3	5,8
Klub Bülowsvej 14A - istandsættelse	2,0	2,0
Klub på J.M. Thielesvej - 4 etager	20,8	32,5
NY Afhjælpning af AT-Påbud: Skolen på Ny Hollændervej	10,0	10,0
Klub Tempeltræet - Bülowsvej	0	0,4
<i>i alt</i>	<i>47,1</i>	

Takster

Nedenfor ses udvalgte takster på Undervisningsudvalgets område gældende i 2018. Taksterne for 2019 bliver fastsat i forbindelse med vedtagelsen af budget 2019.

Takster 2018	Kr. pr. mdr.
SFO	1.585
Fritidsklub	329
Ungdomsklub	101

Ældre- og Omsorgsudvalget

Aktiviteter

Ældre- og Omsorgsudvalget har ansvaret for kommunens aktiviteter på ældre- og omsorgsområdet.

Omsorgstilbud

Omsorgstilbud dækker hovedsageligt udgifter til hjemmehjælp, hjemmesygepleje, ældreboliger og pladser på plejecentre, dagcentre samt Døgnrehabiliteringen. Hertil kommer en række tilbud, ordninger og ydelser f.eks. vaskeriordning, tilskud til ældreklubber m.m.

Hjælpe midler

Aktiviteten dækker over udgifter til diverse hjælpemidler f.eks. høre+

tekniske hjælpemidler, forskellige mobilitetshjælpe midler herunder proteser, briller samt tilskud til køb af bil og indretning af bolig.

Sundhed

Sundhed omfatter udgifter til aktiviteter i kommunalt regi f.eks. forebyggelse vedrørende omsorgsområdet og ambulante genoptræning samt finansiering af borgernes brug af regionale sundhedsydelser f.eks. hospice, ambulante specialiseret genoptræning og specialiseret rehabilitering.

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget blev oprettet 1. januar 2018. Udvalget har ansvaret for kommunens generelle sundheds- og forebyggelsesinitiativer, herunder forebyggelsesopgaver rettet mod særlige målgrupper og det tværgående ansvar for kommunens sundhedspolitik.

Institutioner og pladser

Nedenfor ses en oversigt over antal institutioner og pladser i 2019 på udvalgte områder.

Institutioner til ældre		
Type	Antal	Pladser
Plejeboligtilbud	12	921*
Aktivitetstilbud	3	100
Døgntilbud	1	86**

Note: Opgjort pr. 1. juni 2018.

*Heraf indgår 15 midlertidige pladser (fleksible pladser og fortætningspladser). Ekskl. 28 pladser på Græsplænen og 8 neurologiske pladser på Østervang.

**Heraf indgår fleksible pladser. Der kan udvides med ekstra pladser ved spidsbelastning.

Indholdsmål

Indholdsmål 1: Tryghed – hjælp når behovet opstår

Frederiksberg Kommunes nye ældrepolitik for 2019-2022 forventes fremlagt for Kommunalbestyrelsen til vedtagelse ultimo august 2018.

Et af hovedmålene i Frederiksberg Kommunes ældrepolitik er:

- Tryghed – hjælp når behovet opstår.

På dette område har Ældre- og Omsorgsudvalget (det tidligere Sundheds- og Omsorgsudvalg) vedtaget flere konkrete mål fx vedr. nødopkald og ventetid til plejebolig:

- Mindst 90 pct. af nødopkaldene skal have en responstid på højst 30 minutter fra en hjemmesygeplejerske.
- Ventetiden på plejebolig skal maksimalt være 2 måneder for borgere, som ønsker en uspecificeret plejebolig.

Frederiksberg Kommune arbejder målrettet på at sikre, at alle borgere tilbydes en plejebolig inden for 2 måneder, uanset om borgeren har ønsket en bestemt bolig eller ej (jf. Masterplan for modernisering af plejeboliger 2018, fremlagt for Ældre- og Omsorgsudvalget d. 4. juni 2018, pkt. 62).

Der følges løbende op på de konkrete mål i resultatrapporter, som forelægges for Ældre- og Omsorgsudvalget kvartalsvist.

En række forslag i budget 2019 understøtter dette indholdsmål.

Indholdsmål 2: Aktiv og selvhjulpent længst muligt

Et andet hovedmål i Frederiksberg Kommunes ældrepolitik er:

- Aktiv og selvhjulpent længst muligt.

En overordnet indikator for dette mål er:

- Andelen af ældre borgere, som har kontakt med og modtager hjælp fra et kommunalt tilbud.

Hverdagsrehabiliteringsindsatsen er et afgørende fokusområde til at opfylde dette hovedmål. Hverdagsrehabilitering svarer til at gennemføre træning med det mål at

ældre genvinder og/eller vedligeholder færdigheder.

Konkrete indikatorer på hverdagsrehabilitering er:

- Antal og andel med en positiv effekt af hverdagsrehabiliterende træning.
- Gennemførte hverdagsrehabiliteringsforløb.

Der følges løbende op på de konkrete mål i resultatrapporter, som forelægges for Ældre- og Omsorgsudvalget kvartalsvist.

Indholdsmål 3: Det lokale sundhedsvæsen

Det skal bemærkes, at dette indholdsmål ligeledes indgår ved Sundheds- og Forebyggelsesudvalget.

Frederiksberg Kommune arbejder målrettet med at videreudvikle det lokale sundhedsvæsen sådan, at sundhedsindsatsen bærer præg af sammenhæng og kvalitet. Sundhedsindsatsen skal også i højere grad integreres i tværgående indsats, særligt på social- og beskæftigelsesområderne.

Tre centrale indikatorer for dette arbejde er:

- Udviklingen i antallet af ventedage efter færdigbehandling på et sygehus
- Udviklingen i akutte indlæggelser
- Udviklingen i genindlæggelser

Der følges løbende op på de konkrete mål i resultatrapporter, som forelægges for Ældre- og Omsorgsudvalget kvartalsvist.

Strategiske tiltag og udfordringer

Hjemmehjælpsområdet

I budgetforliget fra 2017 blev det vedtaget, at der skulle gennemføres en analyse af hjemmehjælpsområdet. Analysen blev fremlagt for Ældre- og Omsorgsudvalget d. 4. juni 2018 (pkt. 60).

Analysen afdækker, hvordan der i de senere år er sket en større omstilling på hjemmehjælpsområdet til rehabilitering, og at den nuværende situation er, at der ikke er grundlag for en yderligere rehabiliterende indsats. Områdets budgetgrundlag blev i arbejdet med budget 2018 tilpasset denne situation.

Løbende opfølgninger på omstillingen jf. resultatrapporter på ældreområdet har således vist, at arbejdet med implementering af hverdagsrehabilitering samt om-

lægning og modernisering af hjemme-hjælpen har været en succes (Sundheds- og Omsorgsområdet 12. juni 2017, pkt. 56). Inden for de senere år har samtlige borgere dermed været gennem rehabiliterende forløb eller visitationer med det mål at sikre deres selvhjulpethed.

Analysen af hjemmehjælpsområdet konkluderer dog, at Frederiksberg Kommune fortsat er blandt de kommuner, der leverer mest hjælp pr. modtager, samt at kommunen på en række områder har et højere serviceniveau.

I forlængelse af dette peger analysen på en række tilpasningsmuligheder i kommunens servicestandard på hjemmehjælpsområdet, og det er baggrunden for flere forslag i budget 2019.

Øvrige områder

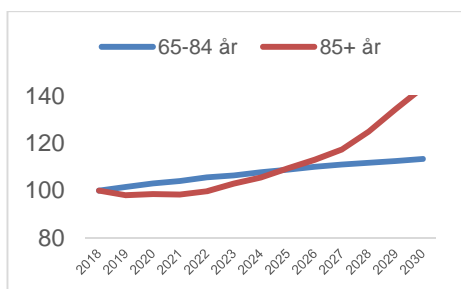
Under Ældre- og Omsorgsudvalget er der endvidere en række strukturelle budgetmæssige udfordringer. Det gælder områderne specialiseret rehabilitering, botilbuddet Græsplænen, Vederlagsfri fysioterapi samt hjælpemiddelområdet. Områderne beskrives nærmere i forslaget "Strukturelle budgetudfordringer under Ældre- og Omsorgsudvalget".

En række forslag i budget 2019 er medvirkende til at finansiere de strukturelle budgetudfordringer.

Flere ældre

Nedenstående graf viser den demografiske udvikling blandt kommunens ældrebefolkning fordelt på relevante aldersgrupper. Befolkningsudviklingen bruges bl.a. til at tilpasse budgettet til hjemmehjælpen samt til at estimere behovet for plejeboliger i kommunen, jvf. masterplan for plejeboligmodernisering fremlagt for Ældre- og Omsorgsudvalget d. 4. juni 2018 (pkt. 62). Det skal tilføjes, at udviklingen i sund aldring kan påvirke kommunens fremtidige plejebestand. Sund aldring er en samlebetegnelse for, at befolkningens levetid stiger, at flere borgere lever længere med et plejebestand samt at flere opnår flere år med høj selvhjulpethed før behov for blandt andet plejebolig opstår. Den sunde aldring kan dog også betyde, at et voksende antal borgere lever længere med en kronisk sygdom (jvf. masterplanen for plejeboligmodernisering).

Figur 1 Indekseret (2017=100) udvikling i antallet af ældre

Kilde: Frederiksberg Kommunes Befolkningsprognose 2018.

De ovennævnte forhold indgår i forskellige former i budgetgrundlaget til budget 2019-22.

Driftsbevillinger

Drift: netto	mio. kr.
Omsorgstilbud	772,0
Hjælpebidler	49,5
Sundhed	51,0
<i>I alt</i>	<i>872,5</i>

Udvikling i budgettet

I forhold til sidste års budget på service-rammen er budgettet forøget med 9,8 mio. kr. Dette dækker over en forøgelse på 1,1 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, og en forøgelse på 8,7 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

For nærmere specificering af de enkelte ændringer se bilag 4 i hhv. 1. og 2. finansielle orientering om budget 2019.

Anlæg i henhold til Direktionens anlægsplan

Anlæg mio. kr. netto	2019	Samlet overslag
Projektledelse	1,6	37,0
Udvidelser af eksisterende plejeboligkapacitet	0,5	3,5
Ingeborggården, (Boligdel)	45,5	438,0
Ingeborggården, (Service)	4,1	103,6
Helhedsplan Solbjerg Have (Servicedel)	0,1	0,1
Betty 3 (Boligdel)	0,0	0,0
Betty 3 (Servicedel)	0,0	6,5
Søndervang (Servicedel)	0,6	43,5
Søndervang (Boligdel)	3,7	168,4
<i>I alt</i>	<i>56,1</i>	<i>800,5</i>

*Det samlede overslag til Modernisering af Plejeboliger strækker sig frem til 2024

Kultur- og Fritidsudvalget

Aktiviteter

Kultur- og Fritidsudvalget har ansvaret for, og prioriterer indsatsen, for kommunens aktiviteter på kultur- og fritidsområdet.

Idræt og folkeoplysning

Området Idræt og Folkeoplysning omfatter primært aktiviteter, som reguleres af folkeoplysningsloven. Der ydes tilskud til en række aftenskoler, ligesom der ydes aktivitetstilskud til en lang række godkendte børne- og ungdomsforeninger på Frederiksberg. En del af disse driver deres aktiviteter i private lokaler, hvorfor de også har mulighed for at søge lokaletilskud.

I regi af loven stilles endvidere offentlige lokaler vederlagsfrit til rådighed for godkendte foreninger.

På idrætsområdet ligger tilskuddet til Frederiksberg Idræts Union, og bevillingen til drift af de kommunale haller og anlæg, der varetages af unionen. Herudover er driften af kommunens to skøjtebaner og udgifterne til drift af en række idrætsanlæg samlet her.

Også de kommunale udgifter til Flintholm Svømmehal og Frederiksberg Svømmehal er omfattet af området Idræt og Folkeoplysning.

Endelig er den del af kommunens udgifter til den 5 årige visionsaftale "Bevæg dig for livet", som går på tværs af alle fagudvalg og hele byen budgetlagt her.

Biblioteker og kultur

Området Biblioteker og Kultur omfatter Biblioteket Frederiksberg, som består af Hovedbiblioteket på Solbjerg Plads, samt de 4 biblioteksindgange på Godthåbsvej (familiebibliotek), Danasvej (bibliotek med medborgerskabsprofil), tankeområdet i KU.BE samt Medborgercenteret ved Nordens Plads.

Herudover omfatter området tilskud til en række små og store institutioner indenfor det kulturelle område – teatre, musik, museer mv.,- ligesom driftsudgifterne til afvikling af en lang række tilbagevendende kulturelle events og arrangementer er budgetlagt på området.

Endvidere omfattes tre tilskudspuljer, hvoraf to disponeres af Kultur- og Fritids-

udvalget og en af Musikudvalget på baggrund af ansøgninger fra en bred vifte af kulturelle aktører, store som små.

Endelig indgår driften af kultur- og bevægelseshuset KU.BE, samt de dele af Magnetten, som omfatter aktiviteter, der relaterer sig til Kultur- og Fritidsudvalget – primært kampsport og musik, i området Biblioteker og Kultur.

Institutioner

Institutioner

Frederiksberg Svømmehal
Hovedbibliotek
Biblioteksindgang Danasvej
Biblioteksindgang Godthåbsvej
Medborgercenter Nordens Plads
KU.BE

Hertil kommer driftsoverenskomster/aftaler med en række selvejende/private institutioner: Frederiksberg Museerne, Musikhøjskolen, Aveny-T, Riddersalen, FIU (Frederiksberg Idræts Union) samt aftalen om Flintholm Svømmehal.

Indholdsmål

Kultur- og Fritidspolitik

Kommunalbestyrelsen har vedtaget en Kultur- og Fritidspolitik for perioden 2015 – 2018.

Politikken er bygget op om nedenstående 2 visioner:

- Frederiksbergs kultur- og fritidsliv er kendetegnet ved høj kvalitet, som giver byen en stærk profil
- Frederiksberg har et mangfoldigt kultur- og fritidsliv, hvor flere involverer sig

Politikken skal revideres i efteråret 2018.

Effektmål

For hver af de 2 visioner er opstillet en række effektmål, dels for det kulturelle område og dels for idræts- og fritidsområdet. I 2019 vil indsatsen især koncentrere sig om:

1. At fortsætte arbejdet med at skærpe profilerne og skabe økonomisk bæredygtighed i de kulturelle institutioner
2. At fortsætte udmøntningen af visionsaftalen om Bevæg dig for livet - på tværs af kommunen og sammen med byens aktører
3. At fortsætte arbejdet med at optimere udnyttelsen af kapaciteten i anlæg og faciliteter – i 2019 bl.a. understøttet af et nyt bookingsystem
4. At fortsætte arbejdet med at skabe gode samarbejdsformer med skolerne, som sikrer kvalitet og bredde i de kultur- og fritidstilbud, som skoleelever møder i deres hverdag
5. At fortsætte arbejdet med at række ud til flere forskellige brugergrupper end dem, der traditionelt involverer sig i kultur- og fritidslivet

Strategiske tiltag og udfordringer

Ad 1: Skærpede profiler og bæredygtighed

Konkurrencen blandt kulturinstitutioner landet over spidser til i disse år – både økonomisk fra statens side og på indbyrdes konkurrence. Flere og flere udbydere går efter de samme publikummer – og med en beliggenhed så centralt i Hovedstaden som Frederiksberg, oplever de lokale kulturinstitutioner et pres, som kræver at stedernes profiler skærpes i tråd med Kultur- og Fritidspolitikken.

I forlængelse heraf skal fokus holdes på at sikre økonomisk bæredygtighed.

Ad 2: Bevæg dig for livet

I efteråret 2017 blev indgået en 5-årig visionsaftale med DIF og DGI. Visionsaftalen betyder, at 9.500 flere borgere i perioden skal blive idrætsaktive, og hvoraf de 5.000 melder sig ind i en idrætsforening. Der er tale om et meget stort og bredt projekt, som udover FIU vil involvere borgere, foreninger, erhvervsliv, organisationer, skoler og institutioner og store dele af den kommunale forvaltning.

Ad 3: Optimere kapacitetsudnyttelsen

Frederiksberg Kommune er den tættest befolkede kommune i Danmark. Ikke desto mindre stiger befolkningstallet fortsat, hvilket medfører fortsat efterspørgsel efter kultur- og fritidstilbud og øget anvendelse af de til rådighed værende kultur- og fritidsfaciliteter - ikke mindst på idrætsområdet. Samtidig er det i Kultur- og Fritidspoli-

tikken og nu i visionsaftalen om Bevæg dig for livet et klart mål, at flere Frederiksbergborgere bevæger sig og at flere bliver aktive i idrætsforeningerne.

Et svar på denne udfordring er en udbygning og udvikling af idrætsfaciliteterne - i tråd med prioriteringerne i de foregående år. I 2019 omdannes de sidste naturgræsbaner på Jens Jessens Vej til kunstgræs, hvilket betyder et markant kapacitetsløft. Supplerende skal der ses på udnyttelsen af idrætsfaciliteterne.

Ad 4: Samarbejdsformer med skolerne

Skolereformen har givet gode muligheder for samarbejder med skolerne både for forskellige idrætsforeninger og for en række kulturinstitutioner.

Der er opnået gode resultater med samarbejderne – og det har givet kultur- og fritidslivets aktører mod på endnu flere tiltag overfor skolerne. Det er imidlertid blevet tydeligt, at der er en grænse for, hvor mange forskellige aktører skolerne kan samarbejde med på én gang. Især i en tid, hvor der er fokus på at styrke naturfagene og styrke forudsætningerne for unges uddannelsesvalg. Der skal derfor findes gode veje i samarbejdsformerne, så både skoler og kultur- og fritidslivets aktører oplever samarbejderne som en gevinst.

Ad 5: Flere forskellige brugergrupper

Der skal fortsat være fokus på at række ud til flere forskellige brugergrupper. Dette sker bl.a. via en guideordning for flygtninge og en fritidspasordning.

Samtidig er udmøntningen af et projekt om kultur til socialt udsatte borgere igang. Fokus er i første omgang på udsatte børnefamilier og unge – bl.a. ved at formidle mulighederne på området via eksisterende nære netværk.

Driftsbevillinger

Drift: netto	mio. kr.
Idræt og folkeoplysning	78,6
Biblioteker og kultur	96,2
<i>I alt</i>	<i>174,8</i>

Udvikling i budgettet

I forhold til sidste års budget er budgettet reduceret med 6,4 mio. kr. Dette dækker over reduktioner på 7,1 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget,

og en forøgelse på 0,7 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

For nærmere specificering af de enkelte ændringer se bilag 4 i hhv. 1. og 2. finansielle orientering om budget 2019.

Anlæg i henhold til direktionens anlægsplan

Anlæg mio. kr. netto	2019	Samlet overslag
Renovering af Frederiksberg Svømmehal	8,2	47,5
Modernisering af Damsøbadet	9,3	18,3
Modernisering af Frederiksbergs Hovedbibliotek	9,1	10,5
Nye kunstgræsbaner	14,7	19,0
Pulje til gavlmalerier*	0,5	
Pulje til åbne idrætsanlæg*	0,5	
Udskiftning af sorteringsmaskine og reno- vering af indgangsparti Hovedbiblioteket	4,7	5,1
<i>I alt</i>	47,0	

*Note: Puljerne er flerårige uden slutdato, hvorfor et samlet overslag ikke er relevant.

Børneudvalget

Aktiviteter

Børneudvalget har ansvaret for dagtilbud i førskolealderen og den familiesociale indsats, som rummer rådgivnings- og myndighedsopgaverne for børn, unge og familier med særlige behov.

Ansvaret for Sundhedstjenesten er flyttet fra Børneudvalget til Sundheds- og Forebyggelsesudvalget fra 1. januar 2018.

Dagtilbud til børn

Området omfatter kommunens daginstitutioner, dagpleje, tilskud til privat børnepasning og køb af specialpladser i dagtilbud.

Der er i alt 60 daginstitutioner beliggende i Frederiksberg Kommune med i alt 6.383 pladser. Der er 24 kommunale dagtilbud, 22 er selvejende og 14 drives som private dagtilbud.

Familieafdelingens tilbud til børn og unge med særlige behov

Området omfatter en myndighedsdel, hvor der træffes afgørelser om hjælp efter lov om social service, et udførerkorps af hjemmevejledere og familievejledere samt drift og udviklingsopgaver relateret til fire selvejende døgninstitutioner beliggende på Frederiksberg.

Myndighedsdelen træffer både afgørelser i sager, hvor behovet for støtte er begrundet i henholdsvis psykosociale- som handicaprelaterede forhold. Myndighedsdelen omfatter således også afgørelser om handicapkompenserende ydelser vedrørende børn og unge.

Fællesrådgivningen for Børn og Unge

Fællesrådgivningen for Børn og Unge understøtter inklusion gennem rådgivning og undervisning af lærere og pædagoger, og medvirker i udredning og visitation til kommunens specialtilbud for børn og unge.

Rådgivningens tale- og hørepædagoger vejleder og underviser børn og unge i dagtilbud og skoler med behov for støtte i deres sproglige udvikling.

Fællesrådgivningen for Børn og Unge omfatter et åbent rådgivningstilbud til unge og familier.

Institutioner og pladser

Nedenfor ses en oversigt over institutioner på Børneudvalgets område, samt det prognosticerede antal pladser i 2019.

Dagtilbud Institutioner og prognosticeret antal pladser i 2019		
Type	Institutioner	Pladser
Dagpleje		42
Privat pasning		134
Private institutioner	14	426
Vuggestuer	1	45
Børnehaver	1	40
Integrerede institutioner	43	5.037
Særlige dagtilbud	1	34

De 43 integrerede institutioner er fordelt på 22 kommunale daginstitutioner og 21 selvejende daginstitutioner. Vuggestuen og det særlige dagtilbud er kommunale institutioner og børnehaven er en selvejende institution. Af de prognosticerede 5.037 integrerede pladser er 617 skovbørnehavepladser.

Indholdsmål

Kvalitet i pædagogisk praksis

Kommunen har gennem en årrække arbejdet systematisk med at sikre kvalitet i den almene pædagogiske praksis gennem udvikling af læreplanerne og udvikling af nye metoder til dokumentation af effekt af det pædagogiske arbejde.

Folketinget har den 24. maj 2018 vedtaget en omfattende revision af dagtilbudsloven, der sætter fokus på styrket kvalitet i dagtilbud, øget fleksibilitet og frit valg for forældre m.v. Flere års systematisk arbejde med kvaliteten betyder, at Frederiksberg Kommune er godt forberedt på implementeringen.

Sundhed, mad og pædagogik

I budgetperioden er der fokus på sammenhængen mellem sundhed, mad og pædagogik. Resultaterne af pilotprojektet "Børn, mad og måltider" som er gennemført i 2017 og 2018 i samarbejde med Danmarks Pædagogiske Universitet (DPU) og Fødevarestyrelsen implementeres i budgetperioden.

Digitalisering

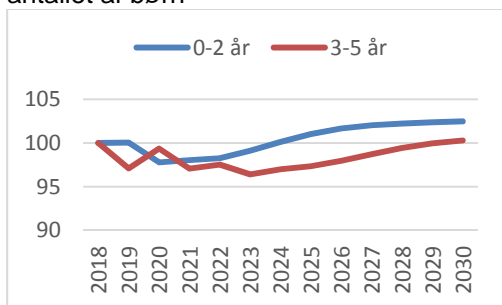
Børneudvalget har sendt forslag til Digitaliseringsstrategi for dagtilbudsområdet i høring og strategien forventes vedtaget i 2018 som ramme for digitaliseringsarbejdet i budgetperioden.

Strategiske tiltag og udfordringer

Demografisk udvikling

Den seneste befolkningsprognose og den deraf afledte prognose for efterspørgslen efter dagtilbudspladser viser, at efterspørgslen efter dagtilbudspladser er faldende i Frederiksberg Kommune. Der vil i en årrække frem være en betydelig overkapacitet. Prognosen indgår i arbejdet for at sikre den rette sammenhæng mellem kapacitet og efterspørgsel.

Figur 1 Indekseret (2018=100) udvikling i antallet af børn

Kilde: Frederiksberg Kommunes Befolkningsprognose 2018.

Tiltag på det familiesociale område

Udviklingsplan

Børne- og Ungeområdet har primo 2018 indgået et samarbejde med Socialstyrelsen om faglig sparring i forhold til at udarbejde en udviklingsplan, som skal være rammesættende for de kommende års udvikling i forhold til at styrke Frederiksberg Kommunes samlede indsats overfor børn og unge i en udsat position på tværs af Børne- og Ungeområdet. Udviklingsarbejdet er baseret på en analyse af området, som området ved budgetforliget 2017 fik midler til at gennemføre. Analysen viser blandt andet, at der er behov for at overveje muligheden for at udbygge kommunens forebyggende indsatser til de børn og unge, som har brug for en mere omfattende forebyggende indsats, hvor anbringelse uden for hjemmet ikke vurderes at være rette indsats.

Budgetanalyse af lokale døgntilbud

Det blev med vedtagelse af budget 2018-2021 besluttet, at der i 2018 skulle gennemføres en budgetanalyse af døgntilbudsområdet. Analysen skulle afdække prissætning og struktur på området samt afdække det forventede fremtidige behov for døgntilbud på Frederiksberg (målgruppenanalyse). Målgruppenanalysen skulle samtidig kobles til den igangværende udviklingsplan for området.

Målgruppenanalysen viser blandt andet, at anbringelsestallet har været faldende over de seneste år. Dette samtidig med at Frederiksberg Kommune ikke længere modtager uledsagede flygtningebørn i samme omfang som tidligere år. Frederiksberg Kommune har senest modtaget et uledsaget flygtningebarn i juli 2017. Set i lyset af den analyse, som ligger til grund for udviklingsplanen på Børne- og Ungeområdet, vurderes det herefter relevant at omlægge et antal døgnpladser til ambulante forebyggende indsatser.

Udsatte børns skolegang

Udsatte børn, herunder også børn, som ikke er anbragt uden for hjemmet, har ofte et højere skolefravær og lavere karakterer end ikke udsatte børn og unge.

Kommunekontaktrådet (KKR) har udarbejdet 13 anbefalinger om anbragte børn og unges skolegang. Børne- og Ungeområdet har udarbejdet en strategi for implementering af anbefalingerne som realiseres i budgetperioden.

Et særligt fokusområde i strategien er dagbehandlingstilbud, hvor der ses en stigning i børn der visiteres til dagbehandlingstilbud fordi de har et behandlingsbehov, som ikke kan rummes i den almindelige folkeskole eller i et specialundervisningstilbud. Strategien skal implementeres i budgetperioden.

Fælles ungeindsats med fokus på skolegang og uddannelse

Der blev ved budget 2018 afsat 1 mio. kr. i heholdsvi 2018 og 2019 til analyser og implementeringsprocesser vedrørende etableringen og understøttelsen af en yderligere sammenhængende ungeindsats på Frederiksberg.

Børne- og Ungeområdet indgår i dette arbejde. Implementeringsforslag forventes udarbejdet i efteråret 2018 og afprøvet i 2019.

Forløbsprogrammer for børn

Der blev i satspuljeaftalen 2017-2020 afsat midler til udarbejdelse af 3 forløbsprogrammer for børn og unge med psykiske lidelser i regi af Sundhedsstyrelsen.

Børne- og Ungeområdet har indgået et samarbejde med Region Hovedstadens Børne- og Ungdomspsykiatri med henblik på at ansøge om midler til implementering og evaluering af forløbene for perioden 2018-2020.

Resultatdokumentation

I begyndelsen af budgetperioden implementeres DUBU (Digitalisering, Udsatte Børn og Unge) version 3.0 som er udvidet med et resultatdokumentationsmodul. Samtidig implementeres en ny og forenklet udgave af den sociafaglige metode, som Frederiksberg anvender. Det skal gøre det muligt i højere grad og mere systematisk at vurdere, om de igangsatte tiltag virker efter hensigten.

Netværksanbringelser

Familieafdelingen har de seneste år haft et udvidet fokus på inddragelsen af netværket med henblik på at undersøge muligheden for anbringelse i netværket i forbindelse med anbringelse af et barn udenfor hjemmet. Disse undersøgelser intensiveres og understøttes fagligt samt digitalt i forbindelse med implementeringen af nyt sagshåndteringssystem (DUBU 3.0) og nye ICS standarder primo 2019.

Mønsterbryderudvalgets indsats med socialrådgivere i dagtilbud og ekstra socialrådgivere på udvalgte skoler

Mønsterbryderudvalget iværksatte den 1. september 2015 initiativet *Socialrådgivere i dagtilbud*. Udvalget har løbende forlænget indsatsen, som nu ophører ved udgangen af 2018, hvor udvalgets indsats ophører.

Den 1. januar 2018 iværksatte udvalget endvidere et initiativ, hvor de nuværende to skolesocialrådgivere blev udvidet til fire rådgivere. Dog således at udvidelsen var målrettet udvalgte skoler. Initiativet ophører ved udgangen af 2018, hvor udvalgets indsats ophører.

Begge initiativer evalueres i 2018 sammen med de øvrige initiativer, som er iværksat i regi af Mønsterbryderudvalget.

VIA FAMILY

Familieafdelingen indgår i et forskningsprojekt i perioden fra 1. april 2017 – 2020

vedrørende iværksættelse af særlige indsatser rettet mod børnefamilier med et barn mellem 5 og 12 år, hvor mindst én af forældrene har en alvorlig psykisk sygdom.

Driftsbevillinger

Drift:	mio. kr. netto
Dagtilbud til børn	526,1
Tilbud til børn og unge med særlige behov	148,0
Familierådgivningen	5,8
Merudgiftsydelse og tabt arbejdsfortjeneste	18,1
<i>I alt</i>	<i>698,0</i>

Udvikling i budgettet

I forhold til sidste års budget er budgettet reduceret med 21,2 mio. kr. Dette dækker over en reduktion på 3,4 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, og en reduktion på 17,8 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

For nærmere specificering af de enkelte ændringer se bilag 4 i hhv. 1. og 2. finansielle orientering om budget 2019.

Anlæg i henhold til direktionens anlægsplan

Anlæg mio. kr. netto	2019	Samlet overslag
Helhedsplan Solbjerg Havn	0,4	6,8
Pulje til legepladser/udearealer for dagtilbud*	1,0	
Udfasning af kapacitet på dagtilbudsområdet	0,6	0,6
<i>I alt</i>	<i>1,9</i>	<i>7,4</i>

Takster

Nedenfor ses udvalgte takster på Børneudvalgets område gældende i 2018. Taksterne for 2019 bliver fastsat i forbindelse med vedtagelse af budget 2019.

Takster 2018	Kr. pr. mdr.
Dagpleje	2.828
Vuggestue, grundtakst	2.828
Vuggestue, frokosttakst	525
Børnehavn, grundtakst	1.563
Børnehavn, frokosttakst	525

Socialudvalget

Aktiviteter

Socialudvalget har ansvaret for at prioritere kommunens aktiviteter på det specialiserede voksenområde.

Tilbud til voksne med særlige behov

Aktiviteterne dækker beskyttet beskæftigelse, aktivitets- og samværstilbud, botilbud til hjemløse, behandling af alkohol- og stofmisbrug, botilbud for længerevarende ophold, botilbud til midlertidigt ophold, kontaktperson- og ledsageordninger, borgerstyret personlig assistance (BPA-ordningen), støtte i eget hjem mv. samt særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse.

Senblindekurser

Køb af særlige revalideringspladser i andre kommuner, herunder senblindekurser.

Sociale formål

Merudgifter til voksne med nedsat funktionsevne samt enkeltydelser til primært kontanthjælpsmodtagere, såsom uforudsete enkeltudgifter og sygebehandling.

Personlige tillæg

Udbetalinger til helbredstillæg, udvidet helbredstillæg og personlige tillæg.

Integrationsindsats

Aktiviteterne har udspring i integrationspolitikken, som er rammen om integrationspuljen, hvorfra der tildeles midler til integrationsprojekter og aktiviteter på tværs af alle udvalgsområder. Hertil kommer udgifter til midlertidig og permanent boligplacering af flygtninge. Øvrige udgifter ift. flygtninge indgår under de relevante øvrige fagudvalg.

Boligsocialt arbejde

Aktiviteterne er med til at sikre, at alle kommunens boligområder er attraktive bosteder, som er egnede til at danne rammen om et godt liv med høj livskvalitet. Der iværksættes tiltag, som skal hjælpe med at forebygge sociale og sundhedsmæssige problemer, men også målrettede indsats omkring f.eks. arbejdsløshed, kriminalitet og eksklusion.

Støtte til frivilligt socialt arbejde

Aktiviteterne omfatter støtte til frivillige foreninger og organisationer, samt tiltag der

understøtter det aktive civilsamfund og frivilligt socialt arbejde.

Institutioner og pladser

Nedenfor ses en oversigt over institutioner på Socialudvalgets område samt det prognosticerede antal pladser i 2019.

Tilbud		
Type	Antal	Pladser
Botilbud med døgndækning for autister	4	19
Botilbud med døgndækning for udviklingshæmmede	3	35
Botilbud med døgndækning for sindslidende	3	84
Bofællesskaber med hjemmevejledning for udviklingshæmmede	3	31
Botilbud for med personale i dagtimerne for sindslidende	4	37
Tilbud til hjerne-skadede	1	8
Beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud	1	100
Alkohol- og stofmisbrug	1	415
Herbergspladser, akutboliger og op-søgende indsats for hjemløse	3	86
Støtte i eget hjem	1	Visiterede støttetimer

Udover ovenstående køber kommunen pladser i andre kommuner, i regionalt regi mv. svarende til alt 310,3 helårspersoner, jf. regnskab 2017.

Indholdsmål

Kommunalbestyrelsen skal tilbyde en særlig indsats til voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Opfølgning på nedenstående indholdsmål vil ske i forbindelse med den årlige revision og opdatering af den sociale masterplan (senest fremlagt for SU 7. maj 2018), samt ved opfølgning på handleplaner vedr. Handicap-, Udsatte- og Integrationspolitikkerne. Politikkerne udløber 2018 og er under revision. Nedenstående indholdsmål bygger på de eksisterende politikker med undtagelse af handicappolitikken, hvor er der taget udgangspunkt i det udkast som er under politisk behandling. De øvrige politikker vil ligeledes blive opdateret og behandlet i løbet af efteråret. Indholdsmålene vil blive opdateret når der foreligger politisk godkendte politikker.

Indholdsmål 1

Mindsteindgrebsprincippet og den rehabiliterende tankegang medfører frem mod 2021 at fokus flyttes fra botilbud til socialpædagogisk støtte, således at flere borgere får midlertidige botilbud frem for længerevarende botilbud, jf. den sociale masterplan 2018 (7. maj 2018, sag 62).

Indholdsmål 2

Fællesfaglig bæredygtighed i henhold til den sociale masterplan medfører frem mod 2021, at Frederiksberg Kommune gradvist ændrer profil, således at flere borgere modtager tilbud i Frederiksberg Kommune frem for i andre kommuner. jf. den sociale masterplan 2018 (7. maj 2018, sag 62).

Indholdsmål 3

Med udgangspunkt i Handicappolitikken gælder, at en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser udnytter deres evner og mestrer eget liv på egne betingelser (mål 1 af 7 i nyt udkast til Handicappolitik 2019-2022, fremlægges d. 20. august 2018).

Indholdsmål 4

Med udgangspunkt i Udsattepolitikken gælder, at en større andel af borgere karakteriseret som "udsatte" lever i trygge og tilgængelige bolig- og nærmiljøer (mål 6 af 6 i Udsattepolitikken 2015-18).

Indholdsmål 5

Den socialt bæredygtige by kan inkludere alle borgere og udvikle sig positivt med mennesker, som bor der. D. 20. august 2018 præsenteres et egentligt plangrundlag for den socialt bæredygtige by, som fremlagt 28. maj 2018 (sag 66 – meddelelser).

Indholdsmål 6

Med udgangspunkt i Integrationspolitikken gælder, at en større andel af borgere med anden etnisk baggrund end dansk gennemfører en ungdoms- eller videregående uddannelse (mål 4 af 6 mål i Integrationspolitikken 2015-2018).

Strategiske tiltag og udfordringer

Med udgangspunkt i den sociale lovgivning, lov om retssikkerhed og administration, de langsigtede mål i Handicap- og Udsattepolitik og den sociale masterplan er der følgende særlige temaer under Socialudvalget.

Den sociale masterplan og de socialpolitiske pejlemærker

Den faglige, økonomiske og bygningsmæssige konsolidering på det specialiserede socialområde styres og prioriteres gennem den sociale masterplan. De socialpolitiske pejlemærker sætter retning for, hvordan kommunen bevilger støtte til voksne med særlige behov.

Det er vigtigt at prioritere lokale kvalitetsløsninger ud fra et nærhedsprincip og samtidig sørge for, at indsatsen ikke er mere omfattende, end der er behov for. Herunder også at tænke velfærdsteknologi ind, hvor det centrale udgangspunkt er, at teknologi og faglighed skal understøtte og ses i sammenhæng med hinanden.

Krumtappen i den sociale masterplan er at udvide og modernisere bygningsmassen for at give plads til at rumme dels borgere fra nedslidte egne tilbud og dels borgere fra dyre tilbud i andre kommuner. Der etableres tilbud, som videreudvikler på den eksisterende faglighed og dermed øger kvaliteten i Frederiksberg Kommunes tilbud. Samtidig sikres en samlet effektivisering.

I det rehabiliterende perspektiv er det målet at mestre eget liv og sikre størst mulig selvhjulpethed. For at hjælpe på vej er det dels vigtigt, at der er kvalitet i sagsbehandlingen, så borgernes retssikkerhed sikres, og dels at der hele tiden arbejdes på at

skabe en koordineret og sammenhængende indsats. For så vidt angår kvaliteten af de trufne afgørelser, træffes disse inden for det gældende lovgrundlag og i overensstemmelse hermed. Der ses dog samtidig et potentiale i både et borgerperspektiv og et økonomisk perspektiv i forhold til at arbejde videre med de temaer, der også øger retssikkerheden i afgørelserne.

Håndtering af udgiftspres

Frederiksberg Kommune er blandt de kommuner i landet, der har de laveste udgifter på det specialiserede socialområde. En sammenligning af landets kommuner, udarbejdet af KL viser således, at Frederiksberg i 2016 havde de næstlaveste udgifter i landet.

Socialområdet er imidlertid præget af udgiftspres fra BPA (Borgerstyret Personlig Assistent) og STU (Særlig Tilrettelagt Ungdomsuddannelse), der begge i høj grad er lovstyrede, og derfor i mindre grad styrbare. Dette fremgår af udgiftspressagen fremlagt for Socialudvalget den 13. august 2018, punkt 84.

Udsatte og hjemløse

Frederiksberg Kommunes Udsatteplan 2015-2018 har som overordnet mål at sikre, at socialt udsatte borgere får mulighed for at bidrage med deres ressourcer, og at den enkelte borger støttes i at håndtere og nedbryde de barrierer, der begrænser dem i at bidrage og deltage i samfundet på lige fod med andre. De socialt udsatte kan blandt andet være ramt af misbrug, hjemløshed, sindslidelse, dårligt helbred, ringe økonomi samt manglende socialt netværk, og for den enkelte er det ofte en kombination af disse problemstillinger.

I Udsatteplanen sættes der særligt fokus på forebyggelse, da undersøgelser på området viser, at forebyggelse og tidlige indsatser kan bremse en social deroute, og menneskelige, såvel som økonomiske omkostninger derved kan mindskes. Eksempler på forebyggelse kan være fremskudt sagsbehandling eller familierådgivning.

Der er nationalt formuleret en række målsætninger for de mest udsatte borgere – ”10 mål for social mobilitet”. Udsatteplanen skal være med til at sikre, at disse mål nås. Planen understøtter ligeledes mål og pejlemærker i Frederiksberg Kommunes Udsattepolitik.

Det skal nævnes, at der fremsættes nyt forslag til Udsatteplan i januar 2019. Ovenstående vil derfor blive opdateret, når der foreligger en politisk vedtaget Udsatteplan.

Social bæredygtighed og boligsociale indsatser

Frederiksberg skal være en by for alle generationer, og kommunen vil understøtte alle generationers muligheder for at have en høj livskvalitet i hverdagen. Det handler om at udvikle tilbud, faciliteter og rum, ligesom det at skabe relationer på tværs af generationer fremmer den sociale sammenhængskraft.

Desuden er det en del af Frederiksbergstrategien, at Frederiksberg skal være en socialt bæredygtig by, som kan inkludere alle borgere og give plads til alle. Den sociale bæredygtighed skal blandt andet understøttes gennem en stærk integrationsindsats og ved at gennemføre områdefornyelse, boligsociale indsatser og helhedsplanlægning i byområder, hvor der er brug for særlig opmærksomhed for at skabe positiv udvikling.

Arbejdet omfatter blandt andet udvikling af de boligsociale indsatser i samarbejde med boligorganisationerne, frivillige foreninger og virksomheder.

Integration

Socialudvalget har den umiddelbare forvaltning af kommunens opgaver på integrationsområdet, herunder integrationspolitik, integrationshandleplan, integrationspulje og -priser. Socialudvalget har derudover selvstændigt ansvar i forhold til tilvejebringelse af boligløsninger for nyankomne flygtninge.

Flygtninge har krav på en permanent bolig, og kun som nødløsning kan der tilbydes midlertidig boligplacering, herunder hotelophold. Frederiksberg Kommune har de senere år arbejdet på at optimere de kommunale anvisningsmuligheder ved en lang række forskellige indsatser. Der fremlægges status hvert halve år vedrørende dette, senest 7. maj 2018 (sag 64).

Der forventes fortsat en tilstrømning af flygtninge og familiesammenførte i de kommende år. De seneste prognoser viser dog et fald i forventet antal flygtninge til Frederiksberg i forhold til tidligere prognoser. Det betyder, at Frederiksberg Kommune ved udgangen af 2018 forventes at være i stand til at dække behovet for varige/permanente boliger til flygtninge.

Fremadrettede investeringer, lejemål e.l. prioriteres i kommunens samlede anlægsplan.

De ovennævnte forhold indgår i forskellige former i budgetgrundlaget til budget 2019-2022.

Driftsbevillinger

Drift:	mio. kr. netto
Integrationsindsats	8,9
Boligsocialt arbejde	7,8
Tilbud til voksne med særlige behov	417,6
Senblindekurser	0,5
Sociale formål	6,2
Personlige tillæg	10,6
Støtte til frivilligt arbejde	5,6
<i>I alt</i>	<i>457,2</i>

Udvikling i budgettet

I forhold til sidste års budget er budgettet opjusteret med 1,4 mio. kr. Dette dækker over en reduktion på 3,1 mio. kr., som allerede blev indarbejdet i forbindelse med vedtagelsen af budget 2018, og en opjustering på 4,4 mio. kr., som vedrører nye ændringer.

For nærmere specificering af de enkelte ændringer se bilag 4 i hhv. 1. og 2. finansielle orientering om budget 2019.

Anlæg i henhold til direktionens anlægsplan

Anlæg mio. kr. netto	2019	Samlet over- slag
Etablering af botilbud på Betty Nansens Alle 51-53	0,0	4,0
Helhedsplan Solbjerg Have - Socialudvalget	2,7	15,7
<i>I alt</i>	<i>2,7</i>	<i>19,7</i>

By- og Miljøudvalget

Aktiviteter

By- og Miljøudvalget har ansvaret for kommunens aktiviteter, der vedrører byudvikling, kollektiv trafik og miljø. Derudover har udvalget også ansvaret for renovationen, der er brugerfinansieret.

Kirkegårde

Drift af Solbjerg Parkkirkegård og Søndermark kirkegård samt krematoriet er organiseret med Vej, Park og Miljø som bestiller og Frederiksberg Gartner- og Vejservice (FGV) som udfører. Frederiksberg Ældre Kirkegård er omfattet af en kontrakt med en privat leverandør.

Miljø

Under miljø er flere delopgaver:

Graffiti afrensning på kommunale ejendomme er delvist udbudt til en række private aktører. Graffiti afrensningen på byinventar m.v. udføres af FGV.

Jordforurening dækker over undersøgelser og overvågning af grundvandsressourcen samt kontrol med forurenede jord i forbindelse med byggerier.

Bærbare batterier vedrører udgifter og indtægter i forbindelse med indsamlingen af batterier og akkumulatorer.

Miljøtilsyn med virksomheder dækker over udgifter og indtægter i forbindelse med godkendelse og tilsyn med virksomheder.

Øvrig planlægning, undersøgelse, tilsyn mv. dækker over øvrige udgifter til administration vedrørende miljølovgivningen, herunder kommunens årlige bidrag til Danmarks Miljøportal.

Skadedyrsbekæmpelse vedrører primært bekæmpelse af rotter. Den praktiske del af skadedyrsbekæmpelsen er udliciteret. Området er finansieret gennem en årlig fastsat promille

0 af ejendomsværdien. Promillen fastsættes sådan, at indtægterne svarer til udgifterne på området over en årrække.

Grønne områder

Grønne områder vedrører opgaven med vedligeholdelse og renholdelse af kommunens parker og legepladser. Vedligeholdelse og renholdelse varetages af henholdsvis FGV og en privat leverandør. Herudover løser FGV en del af sine opga-

ver i samarbejde med en privat leverandør. Fra juni 2015 har FGV således indgået en rammeaftale med en privat entreprenør vedr. de sæsonbetingede opgaver og ekstraopgaver. Mandskabet indgår som en del af FGV's ressourcer.

Vejvæsen og parkering

Vejvæsen og parkering dækker over følgende opgaver:

Vejvedligeholdelse er vejafmærkning, renholdelse, udbedring af skader, renovering af fortove, veje og cykelstier. Vedligeholdelse og renholdelse af vejene varetages af FGV.

Vintertjeneste dækker udgifter til glatførebekæmpelse, herunder hovedsageligt saltning samt snerydning. Der eksisterer et varslingsberedskab i hovedstadsområdet, som varsler kommunerne. Opgaveløsningen er omfattet af en kontrakt med Frederiksberg Gartner- og Vejservice, der dækker 27 udkald.

Fælles formål indeholder udgifter til mange forskellige opgaver relateret til veje. Det er f.eks. buslæskure, trafiktællinger mv. Endvidere omfatter opgaven udgifter og indtægter vedr. loppetorv.

Arbejder på private fællesveje indeholder udgifter til istandsættelse af private fællesveje. Udgifterne betales af ejerne og belaster således ikke kommunen.

Parkering indeholder udgifter og indtægter i forbindelse med parkeringsregulering mv. Parkering er opdelt i indtægter vedr. p-licenser til p-zonen og p-kælderen. Derudover udstedes der p-afgifter til ulovligt parkerede biler. Endvidere omfatter opgaven udgifter til parkeringsvagt.

Kollektiv trafik

Busdrift dækker den udgift, som kommunen betaler til Trafikselskabet Movia, der varetager busdriften. Regionerne dækker udgifter til fællesomkostninger, køreplaner mv., mens kommunen skal betale netto-driftsudgifterne for de busser, som kører i kommunen. I de tilfælde, hvor bussen også kører i andre kommuner, bliver netto-driftsudgiften fordelt mellem disse kommuner efter, hvor langt de kører i de pågældende kommuner og det indbyrdes pendlingsforhold. Derudover skal budgettet dække udgifter til busterminaler mv.

FGV

Frederiksberg Gartner- og Vejservice (FGV) er en lokal virksomhed under Frederiksberg Kommune, som udfører alle former for anlægs- og driftsopgaver inden for håndværks-, gartner-, vej- og entreprenørområdet. FGV står endvidere for udførelsen af store dele af renovationsopgaven, se brugerfinansieret område.

Indholdsmål

Parkeringsstrategi

- Bedre parkeringsforhold og vilkår til Frederiksbergs borgere og erhvervsdrivende.
- Merprovenuet skal benyttes til at forøge antallet af p-pladser.
- Parkeringsløsningen søges tilrettelagt, så den både forøger brugervenligheden for borgerne og giver en effektiv administration.

Flere parkeringspladser

- Der er identificeret et potentiale for 1.600 ekstra p-pladser. En handleplan skal beskrive hvordan dette potentiale kan udnyttes.
- Nye P-pladser tænkes ind i klimatilpasningsprojekter. I perioder med lav udnyttelse anvendes p-pladserne til borgeraktiviteter og grønne elementer af midlertidig karakter.

Klima og bæredygtig udvikling

- CO₂-udledningen reduceres med 50 pct. fra 2005 til 2020 for Frederiksberg som by. Målet for CO₂-reduktionen er 100 pct. i 2035. Der vil i samarbejde med private og andre aktører blive arbejdet aktivt for at det ambitiøse mål kan nås tidligere.
- Klimatilpasningsindsats ruster Frederiksberg til hyppigere og kraftigere skybrud.
- Målet for håndtering af klimaforandringerne er, at der højst hvert 100 år må stå mere end 10 cm vand på terræn, og at 30 pct. af regnvandet er afkoblet kloaksystemet inden for 100 år.
- Roadmap udarbejdes i 2019 for hvordan Frederiksberg kan understøtte FN's 17 verdensmål i relevante strategier og politikker.

Byrum og grønne områder

- Mængden af henkastet affald reduceres på færdselsarealer og i byrummet og 80 pct. af borgerne finder, at Frederiksberg er rent hvad angår henkastet affald og graffiti.

- Inden 2022 skal der være udlagt støjsvagt slidlag på alle trafikveje.
- Byens rum begrønnes i endnu højere grad.

Trafik og Miljø

- Reduktion i antallet af dræbte og tilskadekomne med 50 pct. fra 2010 til 2020.
- Frederiksberg er Danmarks mest cyklen-de by, og mindst 40 pct. af alle ture foretages på cykel.
- Alle trafikveje skal have cykelsti eller cykelbane inden 2020

Hospitalsgrunden

- Udviklingen af grunden skal tage udgangspunkt i Hospitalsgrundens særlige karakter med mange bevaringsværdige bygninger og frodige karakter.
- Boligbyggeri på grunden skal ske, så der sikres variation i bolig- og ejerformer.

Områdefornyelse

- De første skridt tages mod områdefornyelse omkring den vestlige del af Finsensvej.

Strategiske tiltag og udfordringer

By- og Miljøudvalgets budget er uafhængig af, hvor mange der kører på vejene, benytter parkerne, opholder sig i byrummene eller smider affald på fortovene.

Det skaber udfordringer. Særligt i en tid, hvor flere og flere flytter til Frederiksberg. En attraktiv kommune i vækst stiller også krav til vedligeholdelse af grønne områder, belægninger, hvis standarden ikke skal forringes, når alting bruges mere intensivt.

Klimatilpasning af byen

Frederiksberg har en særlig rolle at spille i at sikre sig mod klimaforandringer. Det viste skaderne i forbindelse med det ekstreme skybrud i 2011. Den tætte by skaber en særlig udfordring, og flere områder af byen er meget udsatte.

Det kræver grundlæggende, at indretningen af byen tænkes på en ny måde. Det gælder, både når vi bygger daginstitutioner og plejeboliger, indretter skolegårde, veje, stier og parker eller giver byggetilladelser til grønne tage og solceller. Det kræver, at de gode og sammenhængende løsninger findes, og det kræver nytænkning.

Sikring af energieffektivisering og brug af vedvarende energi

Optimering af energiforbruget og større udbredelse af vedvarende energi er også centrale elementer for byen for at yde et bidrag for fremtiden. Det kræver investeringer, som imidlertid betaler sig på længere sigt både for budgettet og miljøet. ”Pulje til energirenovering og vedligehold” sikrer investeringer i bygningsvedligeholdelse med fokus på energiforbedringer, som bidrager til at gøre Frederiksberg til klimabyen for fremtiden.

Styrkelse af Frederiksbergs særlige identitet og byliv

Det er vigtigt for byen, at Frederiksbergs særlige identitet bevares og videreudvikles for også fremover at være et attraktivt sted at bo og færdes. Oplevelsen af en grøn, smuk, tryk og sikker by skal fastholdes samtidig med, at udgiftsniveauet sænkes. Derfor er det vigtigt at fokusere på, at vores indsats giver størst mulig effekt for borgerne. Samtidig skal det sikres, at vedligeholdelsesbehovet på bygninger, veje osv. ikke forøges og dermed bliver dyrere at vedligeholde i fremtiden.

Investeringer i områdefornyelse er et væsentligt element i bestræbelserne på at styrke Frederiksbergs særlige identitet i byens rum. Flere funktioner skal tænkes ind, når områder fornyes og forbedres. Udfordringen er, at der skal skabes levende bymiljøer, aktivitet og flere attraktive muligheder for ophold der, hvor livet leves. Derved løftes områderne fysisk samt socialt og forbedrer livskvaliteten i hverdagen for borgerne og gavner kommunens miljø og økonomi på længere sigt.

Parkering

Frederiksberg har gennem de senere år oplevet et øget pres på byens parkeringspladser. Det er blevet stadig vanskeligere for borgerne at finde en parkeringsplads. For at sikre bedre parkeringsforhold for Frederiksbergs egne borgere er der pr. 1. april 2015 trådt en ny parkeringsstrategi i kraft. Det betyder, at P-zonen er udvidet, så den omfatter alle offentlige veje på Frederiksberg. De ekstra penge, der kommer ind i forbindelse med den nye parkeringsstrategi, bruges til at skabe bedre parkeringsforhold på Frederiksberg.

Fokus på bæredygtig trafik

Den begrænsede plads i Frederiksbergs byrum bliver en større og større udfordring. Et afbalanceret hensyn til bilister, cyklister, fodgængere og den kollektive trafik er nødvendig for at sikre, at kommunen på én gang har en høj mobilitet, fastholder sin position som en af verdens mest cyklende byer og har et velfungerende kollektivt trafiktilbud. Den kollektive trafik forbedres bl.a. ved at sikre bedre busfremkommelighed. Det giver både en hurtigere og mere miljøvenlig busdrift, samtidig med at passagerantallet stiger og dermed opnås besparelser for kommunen. Fremkommelighedsprojekterne sker i samarbejde med de andre kommuner, busserne kører igennem.

Etablering af Metrocityringen skaber yderligere muligheder for at sikre bedre kollektiv trafik samtidig med, at driften optimeres. Frem mod åbningen af de nye metrostationer vil der være fokus på at optimere busdriften i samarbejde med nabokommunerne i regi af Bynet 2018.

Inddragelse af borgere og partnerskaber

Investeringer i bylivet handler ikke kun om permanent eller midlertidig infrastruktur. Det handler i høj grad også om at involvere, skabe netværk og råderum for de mennesker, der bor, arbejder og bruger byen. I en tid hvor økonomien er stram, er det vigtigt at have fokus på, hvad der giver mest effekt for pengene. Borgerinddragelse, frivillighed og nye måder at samarbejde med private aktører på skal tænkes ind i opgavevaretagelsen.

Driftsudviklingsprojektet på vej- og parkområdet (DUP) er et eksempel på, at driften via læring og samarbejde med private kan udvikles og gøres billigere. Private udbydere konkurrerer om at komme ind som samarbejdspartnere og udføre arbejdet side om side med kommunens egne folk. Den gensidige læring kommer alle parter til gode.

Driftsbevillinger

Drift:	mio. kr. netto
Kirkegårde	0,9
Miljø	7,5
Grønne områder	25,3
Vejvæsen og parkering	40,1
Kollektiv trafik	64,8
FGV	-5,8
<i>I alt</i>	<i>132,7</i>

Udvikling i budgettet

I forhold til sidste års budget er budgettet udvidet med 12,0 mio. kr. Dette dækker over en udvidelse på 11,2 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, og en udvidelse på 0,8 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

For nærmere specificering af de enkelte ændringer se bilag 4 i hhv. 1. og 2. finansielle orientering om budget 2019.

Anlæg i henhold til direktionens anlægsplan

Anlæg mio. kr. netto	2019	Samlet overslag
Områdefornyelse, Søndermarkskvarteret	0,8	10,3
Områdefornyelse Svømmehalskvarteret vest	4,2	15,0
Områdefornyelse Nordre Fasanvej Nord	0,0	6,4
Områdefornyelse Nordre Fasanvej Syd	0,7	9,3
Pulje til tilplantning af nye vejtræer*	1,0	
Træer ved kommunens indkørselsveje	0,5	1,6
Forgrønning af Peter Bangsvej	1,0	5,5
Pulje til offentlige legepladser*	0,8	
Pulje til vedligehold af kirkegårde*	1,0	
Pulje til støjbekæmpelse (offentlig/privat samarbejde)*	0,2	
Pulje til implementering af klimatilpasnings- og skybrudsplan*	4,0	
Pulje til klimatilpasnings- og skybrudsplan – projektledelse og udvikling*	2,0	

Anlæg mio. kr. netto	2019	Samlet overslag
Elevator til metro v Frederiksberg Gymnasium	2,6	2,6
By- og pendlercykelsystem	1,5	14,5
Pulje til anlæg af P-pladser iht. regler om parkeringsfond*	-1,3	
Udvikling af Frederiksberg Hospitalsområde	1,5	14,0
Udearealer til Kultur- og musikskole	0,0	9,5
Parkering relateret til Konservatoriegrunden samt Kultur- og musikskolen	0,0	32,0
Pulje til udlægning af nyt slidlag*	8,5	
Pulje til fortovsrenovering*	2,0	
Byudvikling Nordens Plads – byrum og stiforbindelser	3,6	7,3
Trafikhandlingsplan: udbygning af cykelstier*	13,9	
Byrummet Solbjergvej Øst (frivillig udbygningsaftale med Frederiksberg Centret)	3,0	13,0
Overgang ved Peter Bangs Vej og omlægning af den Grønne Sti (Diakonissestiftelsen)	0,0	3,2
Forbedring af cykelparkeringsforhold*	1,0	
Roskildevej, ændring af vejprofil ved ZOO	0,0	3,0
Byrum på Sylows Plads	19,0	19,0
Byrummet Sylows Alle	6,5	7,0
Metro Cityringen - projektstyring, stationsforpladser og byrum	0,6	0,6
Pulje til renovering af vejbelysning*	2,0	
Trafikhandlingsplan: Forbedret trafiksikkerhed, skoleveje*	3,0	
Trafikhandlingsplan: Opfølgning på cykelhandlingsplan*	1,0	
Overdækning af rulletrapper på Aksel Møllers Have og Frederiksberg Station	1,0	8,0

Anlæg mio. kr. netto	2019	Samlet overslag
Rahbeks Allé, Etablering af nyt vejprofil med parkering og ny træplantning	13,5	14,5
Opgradering af belysningen på Frederiksberg Allé	3,0	12,0
Busfremkommelighed	3,7	2,7
Forskønnelsespulje vedr. bunkers*	0,0	
Klimatilpasningsprojekter i samarbejde med FF	13,8	
<i>I alt</i>	119,6	

Note: Puljerne er flerårige uden slutdato, hvorfor et samlet overslag ikke er relevant.

Takster

Nedenfor ses udvalgte takster på By- og Miljøudvalgets område.

Takster 2019	Kr.
Beboerparkeringslicens til p-zonen pr. år	160
Månedsparkeringslicens til p-zonen (Erhverv)	420
Erhvervsparkeringslicens til p-zonen pr. år	1.265
Dagslicens	75
Stadeplads ved loppemarked bag Rådhuset	130
Byggesagsbehandling (pr. time)	741

*Taksterne fastsættes endeligt i forbindelse med budgetvedtagelsen

Brugerfinansierede områder

Udover de skattefinansierede opgaver, som er beskrevet tidligere, dækker udvalget også renovationen, der er brugerfinansieret. Hertil kommer forsyningens bidrag til afdrag på klimainvesteringer foretaget i samarbejde med kommunen.

Frederiksberg Kommune varetager renovationsområdet i en bestiller-udfører model, hvor opgaven med affaldsindsamling den 1. november 2010 blev hjemtaget, hvorefter størstedelen af renovationsopgaven udføres i kommunalt regi hos Frederiksberg Gartner- og Vejservice. Opgaverne vedrørende indsamling af glas og flasker samt farligt affald er udliciteret til en privat leverandør.

Takstfinansiering

Renovationen er takstfinansieret og skal "hvile i sig selv". Det vil sige, at indtægter og udgifter set over en årrække skal balancere.

Affaldsområdets mellemværende med kommunen

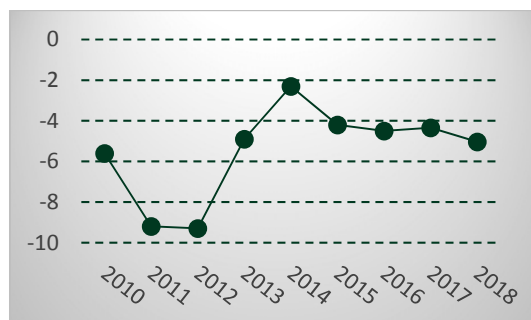
mio. kr.	
Forventet primo 2019	-5,0
<i>Driftsbudget</i>	0,4
<i>Anlægsbudget</i>	0,0
Forventet ultimo 2019	-4,6

Note: positive tal svarer til kommunens tilgodehavende, mens negative svarer til kommunens gæld.

Drift

Drift:	mio. kr. netto
Renovation	0,4
Klimatilpasning	-0,4
<i>I alt</i>	0,0

Figur 1 Renovationens mellemværende med kommunen primo i året (i mio. kr.)

Som det fremgår af tabellen er mellemværendet faldet i perioden 2012-2014, hvorefter det været stabil.

Anlæg i henhold til direktionens anlægsplan

Anlæg mio. kr. netto	2019	Samlet overslag
Klimatilpasningsprojekter i samarbejde med FF (Takstfinansieret)*	73,5	
<i>I alt</i>	73,5	

Note: Puljerne er flerårige uden slutdato, hvorfor et samlet overslag ikke er relevant.

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget

Aktiviteter

Udvalget har ansvaret for kommunens aktiviteter og indsatser på beskæftigelsesområdet med henblik på at opnå selvforsørgelse for kommunens borgere.

Budgettet på Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalgets område omfatter kommunens forsørgelsesydelse og indsatser, der retter sig mod borgernes relationer til arbejdsmarkedet samt unge og uddannelsesvejledning.

Nedenfor er nævnt aktiviteterne på udvalgets budgetområde.

Kontant- og uddannelseshjælp

Aktiviteten omfatter udgifter til kontanthjælp og uddannelseshjælp for unge, særlig støtte og enkeltydelser.

Revalidering, fleksjob og ledighedsydelse

Omfatter udgifter til revalidering, løntilskud til personer i fleksjob, ledighedsydelse samt ressource- og jobafklaringsforløb.

Sygedagpenge

Aktiviteten omfatter udgifter til sygedagpenge til borgere i Frederiksberg Kommune.

Arbejdsmarkedsforanstaltninger

Aktiviteten omfatter udgifter til aktivering og indsatser for ledige, herunder kommunens egne tilbud til ledige hos F86. Desuden udgifter til løntilskud og seniorjob.

Integration

Dækker udgifter til integrationsprogram og integrationsforløb for flygtninge og familiesammenførte til flygtninge samt integrationsydelse. Endvidere indeholdes udgifterne til danskuddannelse for voksne udlændinge.

Dagpenge til forsikrede

Omfatter kommunens udgifter til dagpenge til forsikrede ledige herunder udgifter til kontantydelsen for personer, der har opbrugt retten til dagpenge.

Ungdomsuddannelse

Aktiviteten omfatter uddannelsesvejledningen i regi af Ungecentret, Erhvervsgrunduddannelsen (EGU) samt udgifter til Daghøjskoler.

Boligstøtte

Aktiviteten omfatter udgifter til boligsikring og boligydelse til pensionister.

Førtidspensioner

Dækker kommunens udgifter til førtidspension.

Indholdsmål

Færrest mulige borgere på offentlig forsørgelse

Beskæftigelsesindsatsen på Frederiksberg skal bidrage til at nå det overordnede mål om, at have færrest mulige borgere på offentlig forsørgelse.

På dette område har Arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget i Beskæftigelsesplanen for 2019 vedtaget konkrete mål. Det centrale skal nævnes her:

- Frederiksberg Kommune skal som minimum ligge på gennemsnittet af klyngen inden for alle ydelsesgrupper

Der følges løbende op på målene i beskæftigelsesplanen i resultatrapporter, som forelægges for Arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget kvartalsvist.

Beskæftigelsesplanen udmøntes i de to målgruppeplaner *"Unge godt på vej – Plan for uddannelse og arbejde til unge på Frederiksberg"* og *"Vækst og jobskabelse på Frederiksberg – Plan for den virksomhedsrettede indsats"*.

Unge godt på vej

Ungeindsatsen har de seneste år været en politisk høj prioritet i Frederiksberg Kommune, hvilket også afspejles i den strategiske prioritering af ungeindsatsen, der beskrives i målgruppeplanen *Unge godt på vej 2018 – Plan for uddannelse og arbejde til unge på Frederiksberg 2019 – 2022* som Arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget har vedtaget.

Planen indeholder fire overordnede mål, som er:

1. Færrest muligt unge skal modtage offentlig forsørgelse
2. Antallet af unge med mere end seks måneder på offentlig forsørgelse skal reduceres

3. Alle 25-årige skal have gennemført en uddannelse, være i uddannelse eller være i beskæftigelse (ny national målsætning fra 2019)
4. Antallet af fokuselever/ikke-uddannelsesparate elever, som modtager en offentlig forsørgelsesydelse efter de er fyldt 18 år, skal reduceres.

Der følges op på målene halvårligt i ungeopfølgningen, som oftest i maj og november.

Vækst og jobskabelse på Frederiksberg

I 2016 lancerede kommunen en ny "Job i Fokus-strategi", hvor kommunens beskæftigelsesrettede indsats i højere grad er styret af virksomhedernes efterspørgsel fremfor den enkelte borgers ønsker. Målgruppeplanen for den virksomhedsrettede indsats Vækst og jobskabelse på Frederiksberg – Plan for den virksomhedsrettede indsats (2019-2022) skal være med til at understøtte denne udvikling.

Planen indeholder to overordnede målsætninger:

1. At der skabes vækst for virksomhederne i hovedstadsområdet, herunder for virksomhederne på Frederiksberg
2. At der skabes *flere job* for Frederiksbergborgere på Frederiksberg og i hovedstadsområdet

Derudover følges udviklingen i en række indikatorer i forbindelse med fremlæggelsen af planen for de kommende år. I planen for 2019-2022 er der seks indikatorer under kategorierne 'Understøttelse af virksomhedernes efterspørgsel på arbejdskraft' og 'Viden og udvikling'.

Integration af flygtninge

På dette område har Arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget i Beskæftigelsesplanen for 2019 vedtaget et mål om, at Frederiksberg skal være den bedste i forhold til sammenlignelige kommuner (klyngen) målt på andelen som er i beskæftigelse i juni måned tre år efter ankomst-året.

Der vil blive fulgt løbende op på målet i beskæftigelsesplanen i resultatrapporter, som forelægges for Arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget kvartalsvist.

Strategiske tiltag og udfordringer

Konjunkturfafhængighed

Det er et grundvilkår for kommunerne, at udgifterne til forsørgelsesyndelser og beskæftigelsesindsatsen er konjunkturfafhængige. Med stigende ledighed følger stigende udgifter og omvendt. Gennem budgetgarantien kompenseres kommunerne under ét for stigende udgifter på en række områder, der er afhængige af konjunkturernes. Frederiksberg bærer således ikke alene den økonomiske risiko ved et stigende antal borgere på offentlig forsørgelse. Omvendt vil Frederiksberg Kommune heller ikke alene få gevinsten, hvis antallet af borgere på offentlig forsørgelse falder.

Implementering af reformer

Arbejdsmarkedsområdet har gennem de seneste år været præget af mange reformer: Reform af førtidspension og fleksjob (2013), Kontanthjælpsreformen (2014), Sygedagpengereformen (2014), Beskæftigelsesreformen (2015), Refusionsreformen (2016), Jobreformens første fase (kontanthjælpsloft og 225-timers reglen) (2016), Dagpengereform (2017), Danskuddannelsesomlægning og udbudskrav (2018) og Lov om den forberedende grunduddannelse (2018).

Derudover påvirkes vilkårene for den kommunale beskæftigelsesindsats i denne tid i særlig høj grad via statslige aftaletekster og endnu ikke vedtaget lovforslag. Der er tale om aftaler med betydning for værktøjer i den aktive beskæftigelsesindsats, egenbetaling til danskuddannelse for selvforsørgende og potentielle ændringer i hele lovgrundlaget og kravene til den aktive beskæftigelsesindsats. Dette blev udvalget orienteret om via et meddelelsespunkt den 4. juni 2018.

Implementeringen af reformerne påvirker rammerne og vilkårene for den kommunale beskæftigelsesindsats og er samtidig en udfordring for organisationen. Det kræver ressourcer og opmærksomhed at sikre en succesfuld implementering af de mange reformer i form af vejledning og uddannelse af medarbejdere og ledere, omlægning af IT-værktøjer, styrket tværgående koordinering, information til borgere mm.

Integration

Et centralt fokusområde i de kommende år vil være den fortsatte modtagelse og integration af nye flygtninge og familiesammenførte. Der er i særlig grad fokus på integration på arbejdsmarkedet som en væsentlig del af integrationen i det danske samfund.

I Frederiksberg Kommuner er der iværksat en målrettet indsats for styrket selvforsørgelse for målgruppen i form af branchepakker, hvor borgernes vej mod arbejdsmarkedet og valg af branche kan ske i en række korterevarende praktikophold.

Desuden er der oprustet på virksomhedskonsulenter og jobkonsulenter med henblik på at hjælpe de mange nytilkomne flygtninge og familiesammenførte ind på arbejdsmarkedet eller til at påbegynde uddannelse.

Unge godt på vej

Ungeindsatsen er et højt prioriteret område i Frederiksberg, hvilket kommer til udtryk i planen *Unge godt på vej* vedtaget i Arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget den 28. maj 2018 (sag nr. 41), der årligt revideres. Også på nationalt plan er der fokus på ungegruppen.

Målet på ungeområdet i Frederiksberg Kommune er en fælles ungeindsats og udviklingen af et konsolideret ungecenter med én indgang, et mål, en fælles plan og en kontaktperson for den 15-29 årige

I Frederiksberg Kommune er der særligt fokus på at motivere de unge til at tage en uddannelse, og på den måde forebygge at de unge havner på kontanthjælp, uddannelseshjælp eller lignende. Der er ligeledes fokus på støtte til fastholdelse i uddannelsen, særligt med henblik på de unge, der er identificeret som værende i risikogruppen. Indsatserne er differentierede, så de rammer de særlige behov der knytter sig til de meget forskellige grupper, uddannelsesmodtagere, unge med psykiske eller sociale problemer osv.) indenfor den samlede gruppe af unge.

Uddannelsesindsatsen for unge er et væsentligt element i beskæftigelsesindsatsen, hvilket stiller krav til Jobcentrenes indsats, kompetencer og værktøjer. På den baggrund er der afsat ressourcer til fastholdelsesinitiativer på uddannelsesin-

stitutionerne samt midler til netværksdannelse og opsøgende vejledning mellem Ungecentret og andre aktører i og uden for kommunen, for at fastholde unge, der er i fare for at falde ud af uddannelsessystemet. En del af disse midler udløber dog med udgangen af 2018, hvor udvalget den 28. maj udsatte prioritering af denne indsats til budgetdrøftelserne.

Vækst og jobskabelse

Siden 2014 har virksomhedsvendte initiativer været et særligt fokusområde i beskæftigelsesindsatsen på Frederiksberg.

Formålet med planen Vækst og jobskabelse vedtaget i Arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget den 6. juni 2018 (sag nr. 46) er at målrette en række initiativer så de understøtter virksomhedernes behov for service og kvalificeret arbejdskraft og derigennem bidrage til, at der skabes vækst og job. I den sammenhæng er der udpeget en række strategiske områder og forslag til konkrete indsatser med henblik på politiske prioriteringer heraf.

Vækst og jobskabelse på Frederiksberg revideres årligt med henblik på at beskrive det kommende års indsatsområder

I planen for den virksomhedsrettede indsats 2019-2022 er der tale om en plan med et andet fokus end tidligere, da rammerne for beskæftigelsesindsatsen er under forandring. Beskæftigelsesindsatsen tog tidligere primært afsæt i borgeren, hvilket resulterede i, at den virksomhedsrettede indsats ofte ikke kunne matche virksomhedernes konkrete efterspørgsel.

Reformer og lovgivningsmæssige ændringer giver nye rammer og nye krav. Beskæftigelsesreformen har således givet anledning til en ny retning, hvor jobcentret primært skal fungere som rekrutteringspartner for virksomhederne. Det fordrer et stærkere samarbejde med virksomhederne og viden om virksomhedernes efterspørgsel. I forbindelse med behandlingen af årets plan den 4. juni 2018 besluttede udvalget at udsætte prioriteringen af den udløbende bevilling til fastholdelseskonsulentindsatsen for sygemeldte borgere.

I 2016 er alle udviklings- og implementeringsaktiviteter i forhold til den virksomhedsrettede indsats blevet samlet under "Frederiksberg Erhvervsforum", som skal være en samlet udviklingsplatform for samarbejdet med virksomhederne.

De ovennævnte forhold indgår i forskellig form i budgetgrundlaget til budget 2019-2022.

Driftsbevillinger

Drift:	mio. kr. netto
Kontant- og uddannelseshjælp	143,7
Revalidering, fleksjob og ledighedsydelse	150,2
Arbejdsmarkedsforanstaltninger	120,9
Sygedagpenge	88,3
Integration	30,8
Dagpenge til forsikrede	209,8
Ungdomsuddannelse	17,3
Boligstøtte	71,3
Førtidspension	263,2
<i>I alt</i>	<i>1.095,5</i>

Udvikling i budgettet

I forhold til sidste års budget er budgettet reduceret med 26,0 mio. kr. Dette dækker over en reduktion på 3,6 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, og en reduktion på 22,3 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

For nærmere specificering af de enkelte ændringer se bilag 4 i hhv. 1. og 2. finansielle orientering om budget 2019.

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget

Aktiviteter

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget blev oprettet 1. januar 2018. Udvalget har ansvaret for kommunens generelle sundheds- og forebyggelsesinitiativer herunder forebyggelsesopgaver rettet mod særlige målgrupper og det tværgående ansvar for kommunens sundhedspolitik.

Generel forebyggelse

Forebyggelse omfatter generelle sundheds- og forebyggelsesinitiativer, som er forankret i forebyggelsesenheden.

Aktiviteterne omfatter forebyggelseskampagner, holdtræning, partnerskaber med uddannelsesinstitutioner om forebyggelse, forebyggende indsatser i forhold til KOL og demens, samarbejde i Kommunekontraktrådet for Hovedstaden (KKR) og internationalt samarbejde inden for WHO Health Cities.

Sundhedstjenesten

Sundhedstjenesten yder generel sundhedsfremmede og forebyggende indsats og individorienterede indsatser der specielt tager sigte på de svagest stillede børn og unge. Indsatserne omfatter graviditetsbesøg, forældreklasser til førstegangsfødende, hjemmebesøg til nybagte forældre, mødregrupper, fædregrupper, skole-sundhedspleje samt rådgivning af kommunale institutioner.

Børne- og Ungelægen deltager i det kommunale forebyggende sundhedsarbejde for børn og unge.

Kommunal tandpleje

Tandplejen tilbyder forebyggende og behandlende børne- og ungdomstandpleje samt specialtandpleje til personer med betydelig og varigt nedsat funktionsevne og omsorgstændpleje til personer der på grund af kronisk nedsat førlighed eller vidtgående fysisk eller psykisk handicap kun vanskeligt kan udnytte de almindelige tandplejetilbud.

Aktivitetsbestemt medfinansiering

Omfatter den kommunale medfinansiering, dvs. delvis finansiering af borgernes brug af regionale sundhedsydelser blandt andet behandling på sygehus, behandling i psykiatrien, konsultationer hos privat

praktiserende læge samt konsultation hos speciallæge.

Indholdsmål

Indholdsmål 1: Frederiksberg Kommunes Sundhedspolitik

Der blev fremlagt et udkast til Frederiksberg Kommunes sundhedspolitik for 2019-2022 for Sundheds- og Forebyggelsesudvalget 13. august 2018 (Punkt 47). Sundhedspolitikken forventes at blive vedtaget i oktober-november 2018. Nedenstående tager udgangspunkt i udkastet og vil blive revideret, når vedtagelsen foreligger.

Visionen som ligger til grund for Frederiksberg Kommunes Sundhedspolitik er:

- Borgere på Frederiksberg skal have et længere liv med flere gode leveår.

Udkastet til sundhedspolitikken indeholder fire indsatsområder:

- **Sundt byliv**, der handler om sunde rammer og nem adgang til at dyrke motion, mødes med andre og leve uden usunde miljøpåvirkninger.
- **Sundhed for alle**, der handler om at sikre, at alle har de samme muligheder for at leve et sundt liv, og at der skal være større lighed i sundhedstilstanden på tværs af sociale og økonomiske forskelle.
- **Børn og unges sundhed**, der handler om at skabe sunde og trygge rammer for børn og unges sundhed.
- **Robuste fællesskaber og mental sundhed**, der handler om, hvordan der kan skabes en socialt bæredygtig by, hvor alle har mulighed for at indgå i robuste fællesskaber.

Udkastet til sundhedspolitikken indeholder 14 mål:

1. Byen skal understøtte alle borgeres mulighed for at være fysisk aktive i hverdagen.
2. Flere skal være fysisk aktive i hverdagen.
3. Byens miljø skal ikke skade menneskers sundhed.
4. Borgerne på Frederiksberg skal leve længere med flere gode leveår.

5. Den sociale ulighed skal mindskes.
6. Flere skal vælge et røgfrit liv.
7. Flere skal drikke mindre.
8. Alle børn og unge skal vokse op i trygge rammer.
9. Flere børn og unge skal have god mental sundhed.
10. Flere børn og unge skal være fysisk aktive.
11. Flere unge skal leve sundere.
12. Flere unge skal have en ungdomsudannelse.
13. Flere skal have god mental sundhed.
14. Alle skal have adgang til at være del af robuste fællesskaber.

Der følges løbende op på målene via resultatrapporter, statistik fra Region Hovedstaden, Sundhedsprofilen, årlige statussager mv.

En række forslag i budget 2019 understøtter dette indholdsmål.

Indholdsmål 2: Det lokale sundhedsvæsen

Det skal bemærkes, at dette indholdsmål ligeledes indgår ved Ældre- og Omsorgsudvalget.

Frederiksberg Kommune arbejder målrettet med at videreudvikle det lokale sundhedsvæsen sådan, at sundhedsindsatsen bærer præg af sammenhæng og kvalitet. Sundhedsindsatsen skal også i højere grad integreres i tværgående indsætter, særligt på social- og beskæftigelsesområderne.

Tre centrale indikatorer for dette arbejde er:

- Udviklingen i antallet af ventedage efter færdigbehandling på et sygehus
- Udviklingen i akutte indlæggelser
- Udviklingen i genindlæggelser

Der følges løbende op på de konkrete mål i resultatrapporter, som forelægges for Ældre- og Omsorgsudvalget kvartalsvist.

Forslag i budget 2019 understøtter dette indholdsmål.

Strategiske tiltag og udfordringer

Udfordringsretten

En række ændringer i Sundhedsloven med tilhørende bekendtgørelser og vejledninger samt etablering af Styrelsen for Patientsikkerhed der som led i et intensiveret tilsyn, fra juli 2017 har udmeldt årlige målepunkter, udfordrer tandplejens effektivitet.

Kommunalbestyrelsen har besluttet, inden for rammerne af den udvidede udfordringsret, at søge dispensation fra konkrete bestemmelser i Sundhedsloven.

Imødekommes ansøgningen ikke, vil det i budgetperioden forudsætte en markant udbygning af tandplejen, hvis det nuværende serviceniveau på 14 måneders indkaldelsesinterval mellem hver statusundersøgelse skal opretholdes.

Afklaring vil ske i budgetperioden.

Omsorgstandplejen

Visitationen til omsorgstandplejen og behandlingsskaciteten skal i forlængelse af rapporten "Modernisering af omsorgstandplejen" fra Sundhedsstyrelsen vurderes, med henblik på at sikre at de rigtige borgere identificeres og visiteres og den tilstrækkelige behandlingsskacitet er til stede.

Brugertilfredshed

Sundhedsplejen og Tandplejen kendetegnes ved en meget høj brugertilfredshed. I 2018/2019 gennemføres brugertilfredshedsundersøgelser i Sundhedsplejen og tandplejen.

Skolesundhed.dk

Sundhedsplejen tog i efteråret 2016/17 skolesundhed.dk i brug til ind- og udskolingsundersøgelserne. I skoleåret 2018/2019 tages skolesundhed.dk forsøgsvis i brug ved sundhedsplejens undersøgelse i 7. klasse.

Fædre på forkant

Sundhedspleje har de senere år haft fokus på "kønsneutralitet" i sin kommunikation og sine materialer, herunder tilbud der retter sig til fædre. En bevilling fra Det Obelske Familiefond har gjort det muligt at udbyde et gruppetilbud til fædre i 2019.

"Dit første barn"

Forsøget med forældreklasser til førsteangsfødende på Frederiksberg midtvejs-

evalueres i 2018 og der skal i 2019 træffes beslutning om fremtiden af projektet.

Kommunal medfinansiering

Fra 2018 og frem udfordres Sundheds- og Forebyggelsesudvalget af, at modellen for aktivitetsbestemt kommunal medfinansiering er blevet omlagt til aldersdifferentieret afregning. Omlægningen betyder, at kommunerne betaler mere for småbørns (0-2 år) og ældres (65-79 og 80+ år) hospitalsindlæggelser og -behandlinger samt lægebesøg og mindre for øvrige aldersgrupper.

Forslag i budget 2019 skal medvirke til at løse de finansieringsmæssige konsekvenser af denne ændring.

Driftsbevillinger

Drift:	mio. kr. netto
Forebyggelse	21,2
Sundhedstjeneste	21,1
Børnetandpleje	30,1
Omsorgs- og specialtandpleje	3,6
Kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet	413,0
<i>I alt</i>	<i>489,0</i>

Udvikling i budgettet

I forhold til sidste års budget på service-rammen er budgettet reduceret med 21,8 mio. kr. Dette dækker over en forøgelse på 5,4 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, og en reduktion på 27,1 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

For nærmere specificering af de enkelte ændringer se bilag 4 i hhv. 1. og 2. finansielle orientering om budget 2019.

Magistraten

Aktiviteter

Under Magistraten budgetteres aktiviteterne Politisk organisation, Tjenestemandspensioner, Administration - herunder Socialtilsyn Hovedstaden, Erhverv mv., Puljer samt Redningsberedskabet.

Politisk organisation

Politisk organisation omhandler den løbende virksomhed vedrørende kommunalbestyrelse, råd, nævn, kommissioner og bestyrelser. Udgifterne omfatter vederlag, mødeomkostninger, kontorhold m.v. samt udgifter vedrørende valg og tilskud til politiske partier.

Tjenestemandspensioner

Tjenestemandspensioner er den løbende udbetaling af pensioner til pensionerede tjenestemænd fra kommunen, forsyningsvirksomhederne, Hovedstadens Beredskab, tidligere ansatte ved skat, tidligere ansatte ved Københavns sporveje samt til tjenestemænd, som har været beskæftiget med tidligere amtslige opgaver. Sidstnævnte refunderes af staten.

Administration

Dækker udgifter vedrørende den centrale administration samt Socialtilsyn Hovedstaden (indtægtsdækket).

Administrationen omfatter *Løn og overhead* samt *Fællesudgifter*. Løn og overhead omfatter: løn vedrørende det administrative personale samt overheadudgifter som kontorhold, uddannelse m.m. Fællesudgifter omfatter opgaver som administrationen varetager på fællesskabets vegne.

Erhverv mv.

Erhverv dækker erhvervsfremmende initiativer såsom afholdelse af Frederiksberg Kommunes erhvervskonference, erhvervstræf, virksomhedstelefonen, virksomhedsnyhedsbrev, virksomhedsdialog, iværksætterrådgivning, erhvervsrådets arbejde samt udvikling og fremme af detailhandelen & turisme.

Puljer

Puljer anvendes til administration af tværgående midler, eksempelvis barselsudligning og tillidsrepræsentantsuddannelse. Endvidere administreres puljer vedrørende bl.a. effektivisering, energibesparelser

og konkurrenceudsættelse/udbud samt puljer til usikkerhed og omprioritering.

Redningsberedskab

Redningsberedskab omfatter udgifter til Hovedstadens Beredskab I/S, som Frederiksberg Kommune indtrådte i pr. 1. januar 2016.

Indholdsmål

Henvendelser besvares hurtigst muligt og senest inden 14 dage

Ifølge kommunens politik om svarfrister, besvares henvendelser hurtigst muligt og senest inden 14 dage. Hvis det tager længere tid at behandle sagen, modtager borgeren inden otte dage en kvittering (brev eller e-mail) med oplysning om, hvor lang tid der forventes at gå med at behandle sagen

Konkurrenceudsættelse af kommunens opgaver udgjorde i 2017 en andel på 28,4 pct.

Seneste tal er opgjort for 2017, hvor Frederiksberg Kommunes IKU er opgjort til 28,4 pct.

Der arbejdes mod en IKU på 33,0 inden udgangen af 2020.

Sygefraværet for hele kommunen må på årsniveau højst være 4,4 pct.

Sygefraværet har efter et par års faldende tendens taget en mindre stigning i starten af 2018. Indsatsen for at nedbringe sygefraværet har i den kommende periode særligt fokus på afholdelsen af omsorgssamtaler i praksis, således at samtalerne har den ønskede effekt med henblik på godt psykisk arbejdsmiljø og nedbringelse af sygefravær. Indsatserne koncentrerer sig hovedsageligt om de områder, hvor der er et relativt højt og/eller stigende sygefravær. Der er ligeledes særligt fokus på stressforebyggelse.

Kassebeholdningen må i gennemsnit ikke komme under 400 mio. kr.

Der findes ikke en entydig opgørelse af den rigtige størrelse på en kommunes kassebeholdning. I den øvre ende ligger KL's anbefaling på en gennemsnitlig kassebeholdning, der svarer til en månedens drift. Dette svarer for Frederiksberg Kommune til en gennemsnitlig kassebehold-

ning i løbet af budgetperioden på ca. 400 mio. kr., med deponering.

Størrelsen på deponeringspuljen bør årligt afspejle et gennemsnit for konkrete OPP-projekter, hvilket for nuværende vurderes at være ca. 100 mio. kr.

Puljen vil hvert år automatisk i større eller mindre omfang blive revitaliseret gennem frigivelse af deponerede midler, såfremt kommunen ikke udnytter sin låneramme.

Strategiske tiltag og udfordringer

Effektiv administration

Administrationen udgør den største opgave under Magistraten. Administrationen er i disse år i konstant bevægelse. Administrationen har været igennem organisatoriske tilpasninger, digitaliseringsbølger, tilpasninger som følge af Udbetaling Danmark, og har derudover et løbende fokus at sikre på den ene side en god borgerbetjening og på den anden side en så effektiv drift som muligt.

Opgørelser af administrationens størrelse, enten i administrative årsværk per indbygger eller i administrationsudgifter per indbygger placerer Frederiksberg som en af de mest effektive kommuner i landet.

Administrationen er til for borgeren. Borgerervicecentret er borgerens indgang til en lang række af kommunens ydelser. Det er fortsat ønsket, at der med Borgerervicecentret sikres, at borgeren har én indgang til det offentlige. Det skal være let for borgeren hurtigt at få afklaret spørgsmål og forhold med kommunen. Dette sikres blandt andet gennem digitale løsninger, medbetjening og straksafklaring.

Beskæftigelsesområdet

Beskæftigelsesområdet er fortsat præget af reformer og reformimplementering. Senest Danskuddannelsesomlægning og udbudskrav og Lov om den forberedende grunduddannelse. Derudover påvirkes vilkårene for den kommunale beskæftigelsesindsats i denne tid i særlig høj grad via statslige aftaletekster og endnu ikke vedtaget lovforslag. Der er en mere detaljeret beskrivelse på Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalgets område.

Det ændrer dog ikke ved, at ungeindsatsen og virksomhedsindsatsen fortsat er fokusområder for beskæftigelsesindsatsen i Frederiksberg Kommune. Udover Beskæftigelsesplanen er "Vækst og job-

skabelse på Frederiksberg, Plan for den virksomhedsrettede indsats 2019-2022" og "Unge godt på vej – 2019-22" helt centrale planerne for udfoldelsen af strategien Job i Fokus hvor beskæftigelsesindsatsen tager udgangspunkt i virksomhedernes behov og efterspørgsel, begge dele er uddybende beskrevet under Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget.

Flygtninge

Tilstrømning af flygtninge har været aftagende, og de fremtidige forventninger til hvor mange der kommer er reduceret på landsplan fra 3.000 til 1.000 i 2019. Mens antallet af familiesammenførte er svært at forudse, da en del af de flygtninge som allerede er i landet, stadig afventer at få familiesammenføring. De store udsving samt usikkerhed i prognoserne er med til at vanskeliggøre planlægningen af indsatsen på hele integrationsområdet.

Udover deltagelse i integrationsprogram forestår en stor udfordring i forhold til at finde relevante boliger både til de nyankomne flygtninge, men også til de flygtninge Frederiksberg Kommune allerede har modtaget, hvorfor der i budgettet er afsat midler til kommunale løsninger i forhold til etablering af de fornødne midlertidige og permanente boliger, ligesom der arbejdes med en række initiativer med bred forankring i hele byen, herunder privat udlejning, almene boliger, kollegier mv. Opgaver ift. flygtninge, integration mv. er uddybende beskrevet på de enkelte udvalgsområder.

Socialtilsynet

Socialtilsyn Hovedstaden er placeret på Frederiksberg rådhus og er forankret i Børne- og Ungeområdet. Socialtilsyn Hovedstaden fører tilsyn med plejefamilier, anbringelsessteder, botilbud og andre sociale døgntilbud for udsatte børn, unge og voksne i Region Hovedstaden og Holbæk kommune.

Socialtilsynets omkostninger er takstfinansieret. Det er et mål at have fokus på effektivitet og løbende at tilpasse udgifter og medarbejdernormering til den opgave, der skal løses.

Beredskab

Frederiksberg Kommune indtrådte i Hovedstadens Beredskab I/S pr. 1. januar 2016. Samarbejdet omfatter 8 kommuner i Storkøbenhavn med ca. 850.000 borge-

re, og er dermed Danmarks største beredskab.

Hovedstadens Beredskab har kontrakt med Region Hovedstaden om ambulancekørsel. Kontrakten løber fra 1. februar 2016 og frem til primo 2022.

Det fælles beredskab skal kunne levere forebyggende og afhjælpende beredskabsopgaver på et højt kvalitetsniveau sammen med en kvalificeret og troværdig myndighedsbehandling.

Driftsbevillinger

Drift: netto	mio. kr.
Politisk organisation	19,2
Tjenestemandspensioner	129,9
Administration	509,0
Erhverv mv.	-0,5
Puljer	122,8
Redningsberedskab	27,3
<i>I alt</i>	<i>807,8</i>

Udvikling i budgettet

I forhold til sidste års budget er budgettet forøget med 54,5 mio. kr. Dette dækker over en reduktion på 12,0 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, og en forøgelse på 66,5 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

For nærmere specificering af de enkelte ændringer se bilag 4 i hhv. 1. og 2. finansielle orientering.

Anlæg i henhold til direktionens anlægsplan

Anlæg mio. kr. netto	2019	Samlet overslag
Ingeborggården - Teknisk grundsalg	-18,5	-18,5
Salg af klubhusgrund og køb af FB klubhus	0,5	13,9
Digitaliseringsplan 2018	0,2	0,4
Digitaliseringsplan 2019	3,3	3,6
Pulje til overførsler	20,0	20,0
Prioriteringsrum	6,0	40,0
<i>I alt</i>	<i>11,5</i>	<i>59,4</i>

Bevillingsoversigt

Underopdeling af aktiviteter på opgaver fremgår af sammendrag af budget

Tabel					
1.000 kr.					
2019-priser		BF2019	BO2020	BO2021	BO2022
Drift i alt, inkl. forsyning	U	6.966.727	6.846.874	6.782.927	6.767.799
	I	-1.365.325	-1.330.473	-1.317.254	-1.314.189
Bolig- og Ejendomsudvalget	U	183.586	182.278	181.147	179.388
	I	-87.364	-87.364	-87.364	-86.991
Byfornyelse	U	29.766	29.663	29.461	29.211
	I	-622	-622	-622	-622
Ejendomme	U	152.792	151.589	150.660	149.151
	I	-86.559	-86.559	-86.559	-86.186
Grundarealer	U	1.028	1.026	1.026	1.026
	I	-183	-183	-183	-183
Undervisningsudvalget	U	927.930	920.738	915.357	916.802
	I	-150.250	-149.385	-144.559	-144.261
Undervisning	U	830.439	822.581	817.032	818.884
	I	-126.521	-125.618	-120.940	-120.858
Tandpleje	U	0	0	0	0
	I	0	0	0	0
Ungdomsuddannelse (UU)	U	14.830	14.827	15.004	15.221
	I	-14	-14	-14	-14
Unge	U	82.661	83.331	83.321	82.697
	I	-23.715	-23.753	-23.605	-23.390
Ældre- og Omsorgsudvalget	U	1.048.838	1.029.583	1.032.191	1.040.379
	I	-176.341	-159.743	-159.743	-151.851
Omsorg	U	940.475	924.712	927.100	935.288
	I	-168.449	-155.000	-154.999	-147.107
Hjælpe midler	U	52.079	52.062	52.042	52.042
	I	-2.620	-2.620	-2.621	-2.621
Sundhed	U	56.284	52.809	53.049	53.049
	I	-5.273	-2.123	-2.123	-2.123
Kultur- og Fritidsudvalget	U	206.586	205.293	204.942	204.955
	I	-31.821	-32.028	-32.028	-32.028
Idræt og folkeoplysning	U	103.845	103.349	103.080	103.093
	I	-25.295	-25.295	-25.295	-25.295
Biblioteker og kultur	U	102.740	101.944	101.862	101.862
	I	-6.527	-6.733	-6.733	-6.733
Børneudvalget	U	939.805	931.355	929.726	911.212
	I	-241.759	-237.749	-237.079	-217.036
Tilbud til børn og unge med særlige behov	U	183.547	180.462	180.022	160.992
	I	-35.541	-33.047	-32.830	-12.694
Familierådgivning	U	5.845	5.845	5.845	5.845
	I	0	0	0	0
Sundhedstjeneste	U	0	0	0	0
	I	0	0	0	0
Merudgiftsydelse og tabt arbejdsfortjeneste	U	32.462	32.380	32.331	32.331
	I	-14.350	-14.308	-14.308	-14.308

Tabel					
1.000 kr.					
2019-priser					
		BF2019	BO2020	BO2021	BO2022
Dagtilbud til børn	U	717.951	712.669	711.528	712.044
	I	-191.869	-190.394	-189.941	-190.033
Socialudvalget	U	557.464	551.027	543.206	544.544
	I	-100.283	-98.393	-96.577	-96.577
Integrationsindsats	U	11.430	7.264	2.530	3.867
	I	-2.543	-1.882	0	0
Boligsocialt arbejde	U	8.065	4.141	4.141	4.141
	I	-218	-218	-218	-218
Tilbud til voksne med særlige behov	U	497.917	499.699	496.612	496.612
	I	-80.337	-79.108	-79.174	-79.174
Senblindekurser	U	466	466	466	466
	I	0	0	0	0
Sociale formål	U	12.765	12.765	12.765	12.765
	I	-6.598	-6.598	-6.598	-6.598
Personlige tillæg og helbredstillæg	U	21.208	21.208	21.208	21.208
	I	-10.587	-10.587	-10.587	-10.587
Støtte til frivilligt socialt arbejde m.v.	U	5.613	5.484	5.484	5.484
	I	0	0	0	0
By- og Miljøudvalget	U	210.429	212.126	211.888	211.888
	I	-77.719	-77.668	-77.668	-77.668
Kirkegårde	U	16.000	16.000	16.000	16.000
	I	-15.086	-15.086	-15.086	-15.086
Miljø	U	10.077	9.817	9.568	9.568
	I	-2.618	-2.567	-2.567	-2.567
Grønne områder	U	25.294	25.055	25.822	25.823
	I	0	0	0	0
Vejvæsen og parkering	U	100.076	99.266	98.985	98.985
	I	-60.015	-60.015	-60.015	-60.015
Kollektiv trafik	U	64.796	67.803	67.328	67.328
	I	0	0	0	0
FGV	U	-5.815	-5.815	-5.815	-5.815
	I	0	0	0	0
Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget	U	1.352.244	1.335.188	1.326.611	1.371.971
	I	-256.726	-249.368	-244.295	-270.079
Kontanthjælp og aktivering	U	190.916	188.777	188.777	188.777
	I	-47.241	-46.171	-46.171	-46.171
Revalidering, fleksjob og ledighedsydelse	U	232.315	232.316	232.312	232.314
	I	-82.120	-82.120	-82.120	-82.120
Sygedagpenge	U	145.149	145.149	145.149	145.149
	I	-56.838	-56.838	-56.838	-56.838
Arbejdsmarkedsforanstaltninger	U	139.702	138.825	138.516	138.516
	I	-18.796	-18.793	-18.769	-18.769
Integration	U	72.713	62.074	55.668	102.233
	I	-41.916	-35.631	-30.583	-56.366
Dagpenge til forsikrede	U	209.837	209.837	209.837	209.837
	I	0	0	0	0
Ungdomsuddannelse (AU)	U	17.765	16.749	16.748	16.748
	I	-504	-504	-504	-504
Boligstøtte	U	73.527	73.527	73.527	73.527
	I	-2.180	-2.180	-2.180	-2.180

Tabel					
1.000 kr.					
2019-priser		BF2019	BO2020	BO2021	BO2022
Førtidspensioner	U	270.321	267.934	266.078	264.871
	I	-7.132	-7.132	-7.132	-7.132
Sundheds- og Forebyggelsesudvalget	U	490.485	490.684	494.724	499.585
	I	-1.496	-1.379	-862	-862
Forebyggelse	U	21.968	20.162	19.647	19.647
	I	-684	-745	-228	-228
Sundhedstjeneste	U	21.501	20.868	22.350	22.358
	I	-398	-220	-220	-220
Børnetandpleje	U	30.218	30.156	30.147	30.157
	I	-151	-151	-151	-151
Omsorgs- og specialtandpleje	U	3.907	3.907	3.732	3.732
	I	-263	-263	-263	-263
Kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet	U	412.892	415.593	418.848	423.691
	I	0	0	0	0
Magistraten	U	899.632	838.871	793.407	737.346
	I	-91.840	-87.667	-87.347	-87.103
Politisk organisation	U	24.263	18.128	21.519	18.408
	I	-5.016	-5.016	-5.016	-5.016
Tjenestemandspensioner	U	134.640	134.640	134.640	134.640
	I	-4.719	-4.719	-4.719	-4.719
Administration	U	583.409	570.229	562.310	562.210
	I	-74.443	-71.095	-70.776	-70.532
Erhverv mv.	U	4.095	3.451	3.684	3.451
	I	-4.559	-3.733	-3.733	-3.733
Puljer	U	122.822	82.020	40.851	-11.766
	I	0	0	0	0
Redningsberedskab	U	30.403	30.403	30.403	30.403
	I	-3.104	-3.104	-3.104	-3.104
By- og Miljøudvalget, Brugerfinansieret	U	149.727	149.730	149.730	149.730
	I	-149.725	-149.729	-149.732	-149.734
Anlægsvirksomhed i alt, inkl. forsyning	U	449.434	422.769	397.340	378.528
	I	-30.162	-6.616	-24.542	-1.500
Pris- og lønstigninger, drift og anlæg		0	149.644	283.765	422.613
Det finansielle område	U	813.001	885.178	988.393	1.108.237
	I	-6.833.677	-6.967.376	-7.110.629	-7.361.487
Renter	U	41.939	38.366	37.516	35.267
	I	-25.965	-24.744	-23.552	-23.264
Forskydninger i kassebeholdningen (- = forbrug)	U	-187.080	-124.643	-178.076	4.792
Øvrige finansforskydninger	U	26.731	47.062	127.847	8.922
Afdrag på lån	U	91.868	92.387	94.347	78.227
Lånoptagelse	I	-128.140	-150.641	-210.616	-203.117
Tilskud og udligning	U	821.903	816.799	891.179	965.048
	I	-621.134	-689.651	-514.069	-548.996
Udviklingsbidrag til Region Hovedstaden	U	14.185	11.687	11.960	12.272
Momsudligning	U	3.455	3.520	3.620	3.710
Skatter	I	-6.058.438	-6.102.340	-6.362.392	-6.586.110

Sammendrag af budget

Tabel 1.000 kr. 2019-priser		BF2019	BO2020	BO2021	BO2022
Drift i alt, ekskl. forsyning		5.601.401	5.516.400	5.465.675	5.453.614
Bolig- og Ejendomsudvalget		96.222	94.914	93.783	92.397
Byfornyelse		29.144	29.041	28.839	28.589
	Byfornyelse	28.411	28.308	28.106	27.856
	Driftstilskud til kollegier og andelsboliger	733	733	733	733
Ejendomme		66.233	65.029	64.100	62.965
	Beboelsesejendomme	-28.172	-28.674	-29.177	-29.092
	Kommunale ejendomme	94.405	93.704	93.277	92.057
Grundarealer		845	844	844	844
Undervisningsudvalget		777.681	771.354	770.798	772.541
Undervisning		703.918	696.963	696.092	698.027
	Skoler	418.107	412.802	412.890	414.838
	Fællesrådgivningen for Børn og Unge (UU)	26.370	26.309	26.311	26.321
	Skolefritidsordninger	58.632	58.033	57.452	57.390
	Befordring af elever	5.033	5.033	5.033	5.033
	Specialundervisning	109.989	109.265	109.248	109.327
	Bidrag til statslige og private skoler	75.226	74.961	74.598	74.557
	Efterskoler og ungdomskostskoler	10.560	10.560	10.560	10.560
Tandpleje		0	0	0	0
Ungdomsuddannelse (UU)		14.817	14.813	14.990	15.207
	Ungdomsskole	11.264	11.261	11.437	11.654
	Produktionsskoler	3.414	3.414	3.414	3.414
	Forberedende voksenundervisning	138	138	139	139
Unge		58.947	59.578	59.716	59.307
	Klubber	53.492	54.004	54.061	53.642
	SSP og gadepiloter	5.455	5.573	5.655	5.665
Ældre og Omsorgsudvalget		872.496	869.840	872.448	888.528
Omsorg		772.026	769.712	772.101	788.181
	Hjemmeplejen	293.318	295.671	298.606	302.515
	Boligtilbud	404.266	400.224	399.676	411.848
	Dagtilbud	13.563	13.935	13.935	13.935
	Øvrige tilbud	4.847	4.847	4.847	4.847
	Demensindsats	987	457	457	457
	Døgntilbud	55.045	54.579	54.579	54.579
Hjælpe midler		49.459	49.442	49.421	49.421
Sundhed		51.011	50.686	50.926	50.926
	Genoptræning	25.805	25.792	25.792	25.792
	Sundhedsfremme og forebyggelse	3.563	4.295	4.537	4.537
	Andre sundhedsudgifter	7.581	7.564	7.562	7.562
	Vederlagsfri fysioterapeutbehandling	14.062	13.035	13.035	13.035

Tabel 1.000 kr. 2019-priser	BF2019	BO2020	BO2021	BO2022
Kultur- og Fritidsudvalget	174.764	173.265	172.914	172.927
Idræt og folkeoplysning	78.551	78.055	77.786	77.799
Tilskud til skove og strandparker	161	161	161	161
Idrætsanlæg og svømmehaller	34.373	34.373	34.067	34.067
Fælles formål	3.038	2.525	2.525	2.525
Voksenundervisning	9.072	9.072	9.072	9.072
Frivilligt foreningsarbejde	5.725	5.742	5.779	5.792
Lokaletilskud	25.475	25.475	25.475	25.475
Fritidsaktiviteter	706	706	706	706
Biblioteker og kultur	96.214	95.210	95.128	95.128
Folkebiblioteker	52.143	52.143	52.146	52.146
Kulturel virksomhed	44.071	43.068	42.982	42.982
Børneudvalget	698.046	693.606	692.647	694.176
Tilbud til børn og unge med særlige behov	148.006	147.414	147.193	148.298
Opholdssteder m.v.	15.670	15.590	15.586	15.430
Forebyggende foranstaltninger	37.213	37.232	37.254	38.849
Døgninstitutioner	56.497	55.976	55.738	55.434
Sikrede døgninstitutioner	5.749	5.749	5.749	5.749
Ledsagerordning til børn med nedsat funktionsevne	109	109	109	109
Plejefamilier	32.768	32.759	32.757	32.727
Familierådgivning	5.845	5.845	5.845	5.845
Sundhedstjeneste	0	0	0	0
Merudgiftsydelse og tabt arbejdsfortjeneste	18.113	18.072	18.023	18.023
Dagtilbud til børn og unge	526.083	522.275	521.586	522.011
Dagtilbud til børn	465.474	461.590	460.902	460.348
Særlige dagtilbud	15.142	15.218	15.218	16.196
Tilskud til puljeordninger og private institutioner	41.793	41.793	41.793	41.793
Kommunale tilskud, PAU	3.674	3.674	3.674	3.674
Socialudvalget	457.181	452.634	446.628	447.966
Integrationsindsats mv	8.887	5.382	2.529	3.867
Integrationsindsats	1.710	1.710	1.710	1.710
Midlertidig boligplacering af flygtninge	7.177	3.672	819	2.157
Boligsocialt arbejde	7.846	3.922	3.922	3.922
Tilbud til voksne med særlige behov	417.581	420.592	417.438	417.438
Beskyttet beskæftigelse	19.391	19.391	19.391	19.391
Aktivitets- og samværstilbud	32.069	32.069	32.069	32.069
Botilbud til hjemløse	14.829	14.466	13.997	13.997
Alkohol og stofmisbrug	25.042	24.932	24.931	24.931
Botilbud for længerevarende ophold	150.194	149.719	149.567	149.567
Botilbud til midlertidigt ophold	82.455	86.413	86.413	86.413
Kontaktperson- og ledsageordninger	17.746	17.746	15.309	15.309
Borgerstyret personlig assistance	27.086	27.086	27.086	27.086
Støtte i eget hjem m.v.	32.522	32.522	32.510	32.510

Tabel				
1.000 kr.				
2019-priser				
	BF2019	BO2020	BO2021	BO2022
Særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse mv.	16.246	16.246	16.165	16.165
Senblindekurser	466	466	466	466
Sociale formål	6.167	6.167	6.167	6.167
Merudgiftsydelser	6.167	6.167	6.167	6.167
Personlige tillæg og helbredstillæg	10.622	10.622	10.622	10.622
Støtte til frivilligt socialt arbejde m.v.	5.613	5.484	5.484	5.484
By- og Miljøudvalget	132.711	134.458	134.220	134.220
Kirkegårde	914	914	914	914
Miljø	7.459	7.250	7.001	7.001
Fælles miljøformål	1.989	1.989	1.989	1.989
Jordforurening	2.543	2.543	2.294	2.294
Planlægning, undersøgelser, tilsyn m.v.	1.689	1.484	1.484	1.484
Miljøtilsyn med virksomheder	1.238	1.235	1.235	1.235
Skadedyrsbekæmpelse	0	0	0	0
Grønne områder	25.294	25.055	25.822	25.823
Vejvæsen og parkering	40.061	39.251	38.969	38.969
Fælles formål	6.375	5.409	5.052	5.052
Parkeringsregulering	-28.590	-28.589	-28.589	-28.589
Arbejder på private fællesveje	0	0	0	0
Vejvedligeholdelse	53.547	53.701	53.777	53.777
Vintertjeneste	8.729	8.729	8.729	8.729
Kollektiv trafik	64.796	67.803	67.328	67.328
FGV	-5.815	-5.815	-5.815	-5.815
Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget	1.095.519	1.085.820	1.082.316	1.101.893
Kontanthjælp og aktivering	143.675	142.606	142.606	142.606
Kontanthjælp og aktivering	139.004	139.004	139.004	139.004
Enkeltydelse	4.671	3.602	3.602	3.602
Revalidering, fleksjob og ledighedsydelse	150.195	150.196	150.192	150.194
Revalideringsydelse mv.	11.103	11.103	11.103	11.103
Løntilskud	37.580	37.580	37.580	37.580
Ledighedsydelse	19.539	19.539	19.539	19.539
Ressourceforløb	81.973	81.974	81.970	81.972
Sygedagpenge	88.311	88.311	88.311	88.311
Arbejdsmarkedsforanstaltninger	120.906	120.032	119.747	119.747
Jobtræningsordningen	157	155	153	153
Beskæftigelsesordninger	98.836	97.964	97.682	97.682
Seniorjob	10.723	10.723	10.723	10.723
Beskæftigelsesindsats for forsikrede	11.190	11.190	11.189	11.189
Integration	30.797	26.443	25.085	45.868
Introduktionsprogram m.v.	15.168	13.563	13.869	23.408
Introduktionsydelse	15.801	13.052	11.388	22.632
Repatriering	-172	-172	-172	-172
Dagpenge til forsikrede	209.837	209.837	209.837	209.837
Ungdomsuddannelse (AU)	17.261	16.245	16.244	16.244
Ungdommens Uddannelsesvejledning	11.457	10.442	10.440	10.440

Tabel				
1.000 kr.				
2019-priser				
	BF2019	BO2020	BO2021	BO2022
Erhvervsgrunduddannelser	1.677	1.677	1.677	1.677
Daghøjskoler	4.127	4.127	4.127	4.127
Boligstøtte	71.347	71.347	71.347	71.347
Boligsikring	31.514	31.514	31.514	31.514
Boligydelse til pensionister	39.833	39.833	39.833	39.833
Førtidspensioner	263.189	260.803	258.946	257.739
Sundheds- og Forebyggelsesudvalget	488.990	489.306	493.862	498.723
Forebyggelsen	21.284	19.417	19.419	19.419
Sundhedstjenesten	21.103	20.648	22.130	22.138
Børnetandplejen	30.067	30.005	29.996	30.006
Omsorgs- og specialtandplejen	3.644	3.644	3.469	3.469
Aktivitetsbestemt medfinansiering	412.892	415.593	418.848	423.691
Magistraten	807.791	751.204	706.060	650.243
Politisk organisation	19.247	13.112	16.503	13.392
Fælles formål	475	475	475	475
Kommunalbestyrelsen	10.512	10.512	10.792	10.792
Kommissioner, råd og nævn	2.437	1.955	1.955	1.955
Valg	5.822	169	3.280	169
Tjenestemandspensioner	129.921	129.921	129.921	129.921
Administration	508.966	499.133	491.534	491.678
Serviceområdet	139.254	137.545	137.851	137.840
Kommunaldirektørens område	98.043	96.803	97.605	97.306
Børne- og Ungeområdet	39.082	38.353	37.866	36.949
By- og Miljøområdet	54.981	53.678	50.889	50.865
Social- sundheds- og arbejdsmarkedsområdet	177.607	172.754	167.323	168.719
Erhverv mv.	-464	-282	-49	-282
Puljer	122.822	82.020	40.851	-11.766
Redningsberedskab	27.299	27.299	27.299	27.299

Takstoversigt

2019-priser	Takst (i hele kr.)
Byggetilladelser m.v.	
Timepris	741
Parkering*	
Timetakst	
3. time	11
4. time	16
5. time	21
6. time	26
<i>*Taksten fastlægges ved budgetvedtagelse. 2018 taksten angivet</i>	
P-licens til zoneparkering*	
Beboerlicens pr. år	160
Licens til lånt/lejet bil pr. uge	160
Pendlerlicens pr. hele måned	420
Pendlerlicens pr. dag	30
Pendlerlicens erhverv (Håndværkerbiler)	420
Dagsbillet	75
Ugebillet	370
Erhvervslicens	1.265
P-afgift	510
Parkering på handicapplads og ud for ind- og udkørsel	1.020
Evt. rykkergebyr	
<i>*Taksten fastlægges ved budgetvedtagelse. 2018 taksten angivet</i>	
Institution, børn og unge (pr. plads pr. måned)	
<i>Lov nr. 554 af 29. maj 2018 om ændring af dagtilbudsloven og lov om folkeskolen (Styrket kvalitet i dagtilbud, øget fleksibilitet og frit valg for forældre m.v.) indebærer at der oprettes deltidspladser med nedsat takst. Dette indebærer at taksten for fuldtidspladser vil stige. Deltidstakst og korrigeret fuldtidstakst vil blive forelagt ved budgetvedtagelsen.</i>	
Dagpleje (uanset barnets alder)	2.870
Daginstitution, 0-2 år	2.870
Daginstitution, 3 år - skolestart	1.593
Frokosttakst, 0-2 år	530
Frokosttakst, 3 år - skolestart	530
SFO	1.615
Fritidsklub	336
Ungdomsklub	103
Ungdomsskolen	
ingen gebyrer, dog	
Udstedelse af kørekort til lille knallert	490
Diverse vedrørende plejehjem m.v.	
Betaling for dagcenterplads pr. mødedag	32
Betaling for daghjem pr. dag	103
Endagsture (pensionister)	159
Botilbud til personer med særlige sociale vanskeligheder	
Døgnpris for voksne inkl. morgenmad og sengelinned:	102
Huslejebetaling ved ophold på Lindevangen (§ 110 selvejende institution) o. 25 år:	75
Huslejebetaling ved ophold på Lindevangen (§ 110 selvejende institution) u. 25 år:	102
Huslejebetaling ved ophold på Lærkehøj o. 25 år:	75
Huslejebetaling ved ophold på Lærkehøj u. 25 år:	
Sygesikring og sundhed	
Skift mellem sygesikringsgruppe 1 og 2 samt lægeskift	194

Gebyr for bortkommet sygesikringsbevis *Taksterne er fremskrevet med satsreguleringsprocenten for 2019. Den endelig prisfremskrivning fastsættes ved bekendtgørelse og oplyses først endeligt i efteråret 2019.	194
Madservice	
Egenbetaling for levering af madservice, per måltid	54
Servicepakker	
Madpakke (pr. md.)	3.613
Vaskeri (pr. md.)	164
Leje og linned (pr. md.)	422
Omsorgstandpleje	
Egenbetaling for omsorgstandpleje, årligt*	520
Egenbetaling for særlig tandpleje o. 18 år, årligt*	1.926
*Taksterne er fremskrevet med satsreguleringsprocenten for 2019. Den endelig prisfremskrivning fastsættes af Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse og oplyses først endeligt i oktober 2019.	
Biblioteket	
Takster for at aflevere materialer for sent:	20
Fra 1. dag efter afleveringsfristen	120
8 dage efter afleveringsfristen	120
15 dage efter afleveringsfristen	234
50 dage efter afleveringsfristen	201
Ekstra omkostninger ved afhentning	230
Gebyr ved erstatning	
Unge under 18 år betaler ½ gebyr af voksentakst ved for sen aflevering.	
Leje af kommunale lokaler (alle udgifter er pr. time med undtagelse af overnatningsgebyr)	
Lille mødelokale	57
Almindeligt lokale (bl.a. klasselokaler)	108
Mellemstort lokale (bl.a. faglokaler, dobbeltklasselokaler og lokale 1 på Danasvej)	160
Stort lokale (bl.a. Metronomen og Medborgersalen på Danasvej)	223
Sale, Aulaer mv. (bl.a. gymnastiksale, skoleaulaer og Bibliotekssalen)	531
Ønskes Bibliotekssalen lejet med betjentbistand vil udgiften pr. time udgøre	1.077
Lokaleudstyr udover timelejen, såfremt udlån sker i ferier og i øvrigt uden for normal åbningstid	448
Overnatningsgebyr	46
Erstatning	230
Materiale, der trods hjemkaldelse stadig ikke er afleveret, betragtes som bortkommet. Derfor sender biblioteket en regning på et erstatningsbeløb + gebyr på 230 kr. (børn 115 kr.) Ødelagt og bortkommet materiale erstattes til den pris biblioteket fastsætter, svarende til genanskaffelsesomkostningerne. Alle sager med skyldige erstatningsbeløb på kr. 200 og derover overgives til inddrivelse, jf. lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Ved eventuel budafhentning/inddrivelse vil der blive pålagt yderligere omkostninger: minimum 200 kr.	
Frederiksberg svømmehal	
<u>Svømmehal og luksusafdeling</u>	
Svømmehal enkelt, voksen	45
Svømmehal 12 klip, voksen	450
Svømmehal månedskort, voksen	480
Svømmehal enkelt, børn (indtil 15 år)	20
Svømmehal 12 klip, børn (indtil 15 år)	200
Svømmehal månedskort, børn	215
Svømmehal familie, 2 voksne + 2 børn	107
Svømmehal familie, 2 voksne + 1 barn	92
Luksusafdelingen (kun voksne)	58
Luksusafdelingen (kun voksne), 12 klip	580
Luksusafdelingen (kun voksne) 1 måneds	645
Pensionister til svømmehal og luksusafdeling	

Frederiksbergske pensionister	
mandag-fredag 07-15	20
mandag-fredag 07-15 (med helbredstillægskort)	Gratis
mandag-fredag 15-21	32
mandag-fredag 15-21, 12 klip	320
Udenbys pensionister, alm. afdeling	
mandag-fredag 07-21	32
mandag-fredag 07-21, 12 klip	320
<u>Kurbadet</u>	
Kurbadet (kun voksne)	175
Kurbadet (kun voksne) 6 klip	875
Kurbadet Plus (kun voksne) inkl. håndklæde, frugt og kildevand	205
Pensionister i kurbadet	130
Pensionister i kurbadet 6 klip	650
<u>Babybassinet</u>	
Babysvømning 1 voksen + 1 baby	67
Babysvømning 1 voksen + 1 baby, 12 klip	670
Babysvømning tillæg for 1 voksen	45
Babysvømning 8 ugers hold	745
Babysvømning 17 ugers hold	1.385
<u>Ungdomsrabat</u>	
Unge mellem 15-25 år efter kl. 18	20
Øvrige gebyrer og brugerbetaling m.v.*	
<u>Råden over vejareal:</u>	
Skurvogn (pr. 3x5 m areal pr. dag)	70
Container (pr. 3x5 m areal pr. dag)	70
<u>Stillads (pr. dag pr. stillads):</u>	
0,0 - 25,0 m	35
25,0 – 50,0 m	70
Over 50 m	125
Mobilkran, lift o.l.	70
Pølsestader, halvårligt	1.400
Faste studepladser, halvårligt	
<i>*Taksten fastlægges ved budgetvedtagelse. 2018 taksten angivet</i>	1.400
Indbringelse af sag for Huslejenævnet	308
Indbringelse af sag for Beboerklagenævnet	144
Forhåndsgodkendelse i huslejenævnet	514
<i>(De tre ovenstående takster afventer regulering til efteråret, hvor de reguleres efter nettopris index)</i>	
Tillægsgebyr for udlejere i sag, hvor lejerne får 100% medhold i huslejenævnet	2.179
Adresseoplysninger pr. stk.	75
Bopælsattester pr. stk.	75
BBR-ejermeddelelser pr. stk.	70
Skatteattester pr. stk.	70
Vurderingsattester pr. stk.	70
Anmodning om prøvelse af ægteskabsbetingelser, hvis ingen af parterne har bopæl her i landet (vielser)	870
Stadepladser, store	660
Stadepladser, små	390
Stadeplads – Rådhusplads/lørdage (salg af grøntsager/levnedsmidler pr. gang)	130
Rottebekæmpelse, promille af ejendomsværdien*	0,0222
<i>*Taksten fastlægges ved budgetvedtagelse. 2018 taksten angivet</i>	
Frederiksberg Kommunes Kirkegårde	
Gravsteder, erhvervelse af brugsret	
Frederiksberg ældre Kirkegård:	
Kistegravsted pr. 3m ² i 20 år	7.395

Urnegravsted pr. 1m2 i 10 år	1.370
Solbjerg parkkirkegård og Søndermark kirkegård:	
Kistegravsted pr. 3m2 i 20 år	3.710
Urnegravsted pr. 1m2 i 10 år	1.370
Askefællesgrav i 10 år	1.980
Kistefællesgrav i 20 år	9.345
Kistefællesgrav til barn under 12 år i 10 år	4.670
Urnepladser, erhvervelse af brugsret.	
Urneplads i 10 år, brugsretsleje fra	1.950
Graves gravning	
Kistegrav:	
Familiegravsted i almindelig dybde	6.100
Familiegravsted i almindelig dybde (Lørdag)	7.750
Familiegravsted i alm. dybde til barn u. 12 år	2.120
Familiegravsted i alm. dybde til barn u. 12 år (Lørdag)	3.550
Familiegravsted i dobbelt dybde uanset alder	7.220
Enkeltgrav/kistefællesgrav	6.100
Enkeltgrav/kistefællesgrav (Lørdag)	7.750
Enkeltgrav/kistefællesgrav til barn under 12 år	2.120
Børn, dødfødt kistefælles. (Kun indenbys)	693
Urnegrav:	
Familiegravsted	850
Familiegravsted (Lørdag)	3.012
Enkeltgravsted	435
Askefællesgrav	700
Opbevaring af urner	
Opbevaring af urner (Efter 3 måneder)	110
Ligbrænding: (jf. KB sag 369 d. 28-11-2011)	
Indenbys borger 15 år og derover	2.185
Indenbys borger under 15 år	1.410
Udenbys borger 15 år og derover	2.395
Udenbys borger under 15 år	1.685
Diverse vedrørende Kirkegårde	
Udlægning af blomster efter bisættelse i Frederiksberg Kirke (Man-fre)	693
Leje af orgel med organist	500
Omhældningsgebyr (Urner)	300
RENOVATION	
Nedenstående gebyrer, kr. ekskl. moms	
Virksomheder	
Grundgebyr	
Administration (per produktionsenhed)	300
Genbrugsstation	
<i>Genbrugsstation, per besøg</i>	
Personbil	120
Kassevogn	220
Ladvogn	240
Farligt affald, 0-10 kg.	100
Farligt affald, 10-25 kg.	180
<i>Genbrugsstation, abonnement per år</i>	
Personbil	4.700
Kassevogn	9.200
Ladvogn	14.800
Restaffald (dagrenovationslignende)	
Afhentningssted, pr. stk.	1.144
Beholderrumfang, pr. 100 liter ved ugentlig tømning	512
Genanvendeligt affald	
Deltagelse i afhentningsordninger (efter tilmelding), per år	874
Husholdninger	

Dagrenovation (vedr. husholdninger)	
Afhentningssted, pr. stk.	1.144
Beholderrumfang, pr. 100 liter ved ugentlig tømning	512
Genanvendeligt affald m.v. (vedr. husholdninger)	
Madaffald	55
Storskrald, løst	127
Haveaffald, beholder/løst	41
Glas	57
Papir	41
Pap	48
Plast	47
Metal	28
Farligt affald	41
Genbrugsstationer	242
Administration	14
I alt, pr. husholdning	748
Særlige ydelser (vedr. husholdninger)	
Storskrald, container pr. bestilling (fra 1. nov. 2010)	2.134
Haveaffald, container pr. bestilling (fra 1. nov. 2010)	1.534
Forgæves kørsel af bestilt container til storskrald el. haveaff., per gang	782
Forgæves kørsel ved bestilt beholder til glas, per gang	96
Beholdervask, pr. beholder til dagrenovation under 1 m ³	143
Leje af mobile affaldsrum	28.012
Særgebyrer, ekskl. moms (husholdninger og virksomheder)	
Erstatning af beholdere m.v. og ekstrabeholdere:	
Ved bortkomst eller beskadigelse af beholder eller andet materiel af andre årsager end almindeligt brug og slitage samt ved behov for flere beholdere, end der er tilmeldt tømning, for eksempel til anvendelse under nedstyrtningskakke, betaler grundejeren/virksomheden for indkøb og levering af ny beholder.	
Ukorrekt sortering:	
Ukorrekt sortering	400
Ukorrekt sortering, grove eller gentagende tilfælde	1.600
Ved ukorrekt sortering, der medfører tillægsbetaling fra behandlingsanlæg, viderefaktureres tillægsbetalingen til grundejeren eller virksomheden og tillægges et administrationsgebyr	
	200
Ekstraomkostninger forbundet med afhentning:	
Fakturaer, der ikke betales rettidigt, tillægges et administrationsgebyr på kr. 200,00 ekskl. moms pr. rykkerskrivelse, dog maksimalt 2 skrivelser.	
Betalingsforhold:	
Fakturaer, der ikke betales rettidigt, tillægges et administrationsgebyr på kr. 200,00 ekskl. moms pr. rykkerskrivelse, dog maksimalt 2 skrivelser.	
Noter:	
1. Kolonihaver, der ikke benyttes i vinterperioden, betaler 0,25 gange gebyr for genanvendeligt affald med videre	
2. Boligenheder, der anvendes til kollegium, betaler 0,3 gange gebyr for genanvendeligt affald med videre	
3. For benyttelse af mobilsuganlæg til restaffald betales 0,66 gange gebyr for beholderumfang	
4. Ved komprimering af affaldet i ophalercontainere med komprimering betales 2,5 gange beholderrumfang.	

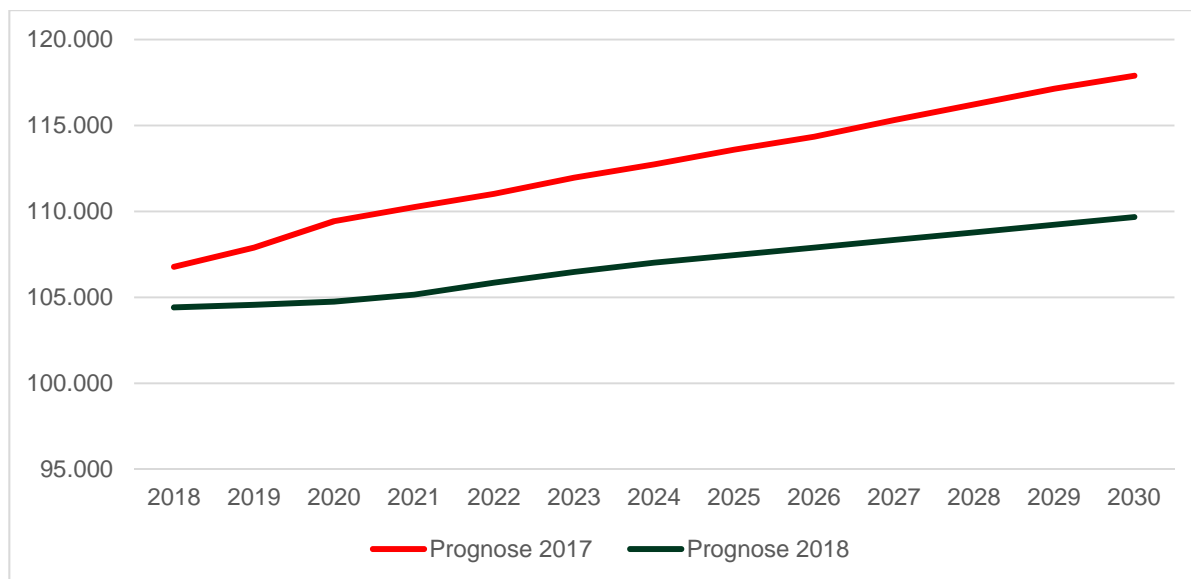

Frederiksberg Kommunes befolkningsprognose 2018

Frederiksberg Kommunes befolkningsprognose udgør et væsentligt grundlag for udarbejdelsen af budgetrammerne for 2019 samt overslagsårene 2020 til 2022, ligesom den udgør grundlaget vedrørende befolkningsudviklingen i forvaltningsområdernes sektorplanlægning.

Befolkningsprognosen for Frederiksberg Kommune er behandlet af Magistraten 12. marts 2018. Den forventede befolkningsudvikling i kommunen frem til 2030 er vist i nedenstående figur.¹

Figur 1. Udvikling i befolkningstallet i Frederiksberg Kommune, 2018-2030

I forhold til prognosen for 2018 endte det faktiske befolkningstal 1. januar 2017 2.370 personer lavere end forventet. Den store afvigelse skyldes helt overvejende en relativt markant overvurdering af antallet af tilflytninger og en undervurdering af antallet af fraflytninger, hvilket tilsammen giver en flyttebalance på 2.267 personer lavere end forventet. Hertil kommer, at fertiliteten er faldet en smule og mortaliteten er steget i forhold til det forventede niveau, hvilket ligeledes giver et mindre gunstigt fødselsoverskud på 103 personer færre end forventet.

En del af den lavere flyttebalance skyldes forsinkelser i den planlagte boligudbygning på Frederiksberg, hvilket har betydet, at 518 ud af de forventede 1.015 nye tilflyttere ikke er kommet. Desuden nedjusterede Udlændingestyrelsen i løbet af 2017 den kommunefordelte flygtningekvote, og der er derfor ligeledes kommet færre flygtninge end forventet.

Alle familietyper flytter i en vis grad ind og ud af kommunen, men i det store billede er det hovedsageligt studerende (ca. 17-24 år), der tilflytter kommunen, mens fraflytningen sker hos småbørnefamilierne (ca. 0-5 og 30-39 år). Da det er disse grupper, der traditionelt står for hoveddelen af flytteaktiviteten, er det derfor også blandt disse grupper de største forskelle mellem prognose 2017 og 2018 findes.

¹ Bemærk at befolkningsprognosen er opdateret med nye tal for forventede antal flygtninge siden Magistratsbehandlingen 12. marts 2018. Antallet af flygtningen er nedjusteret svarende til 721 færre borgere 1. januar 2030

Den stigende fraflytning af børnefamilier set i 2017 er en tendens, som har været undervejs i en række år, hvor der efter en periode fra ca. 2007 til 2012 med meget kraftig befolkningsvækst afledt af en gunstig flyttebalance nu har været en periode med mere ugunstig balance mellem til- og fraflytninger.

Prognose 2018 er baseret på en forudsætning om, at den øgede fraflytning af især børnefamilier siden 2013 vil fortsætte på kort sigt, men gradvist rette sig op frem mod 2022, hvorefter der vil opleves moderat befolkningsvækst i de efterfølgende år, som især vil være drevet af boligudbygning samt et fortsat positivt fødselsoverskud.

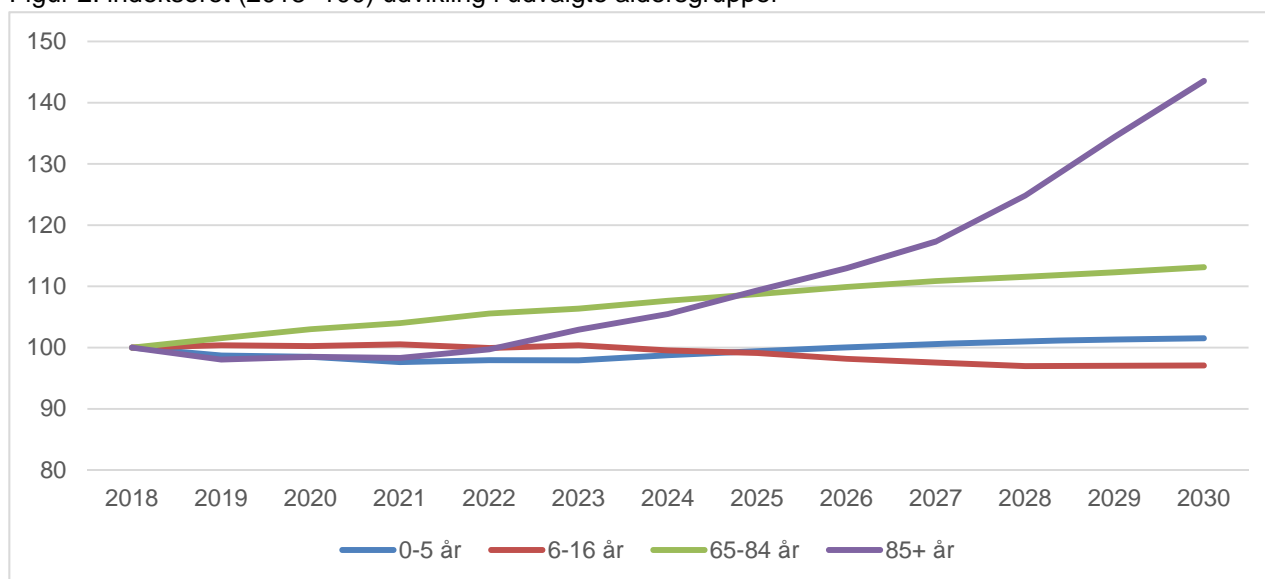
Frem mod 2030 forventes en samlet befolkningsvækst på ca. 5.700 personer, hvilket er en nedjustering i forhold til prognose 2017 med ca. 6.200 borgere. Tabel 1 viser befolkningsudviklingen i prognosen fordelt på aldersgrupper.

Tabel 1: Frederiksberg Kommunes befolkningsprognose fordelt på udvalgte aldersgrupper

Frederiksberg Kommunes befolkningsprognose - fordelt på aldersgrupper													
Befolkning pr. 1. januar													
Alder	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
0-5	7.376	7.282	7.264	7.200	7.224	7.223	7.284	7.332	7.378	7.418	7.449	7.471	7.487
6-16	10.202	10.239	10.226	10.255	10.195	10.240	10.154	10.110	10.014	9.953	9.893	9.899	9.902
17-24	11.634	11.810	11.870	11.953	12.041	12.021	12.007	11.961	12.009	12.046	12.096	12.089	12.091
25-29	10.903	10.813	10.729	10.804	10.938	11.018	11.040	11.026	11.000	10.980	10.974	10.984	11.006
30-39	16.847	16.548	16.403	16.346	16.467	16.621	16.756	16.838	16.904	16.959	17.008	17.048	17.080
40-64	29.828	30.050	30.210	30.404	30.522	30.695	30.859	31.023	31.159	31.304	31.408	31.457	31.492
65-84	15.380	15.619	15.840	15.994	16.234	16.358	16.559	16.721	16.905	17.052	17.156	17.268	17.397
85+	2.240	2.196	2.206	2.202	2.234	2.306	2.363	2.449	2.530	2.628	2.797	3.010	3.215

Befolkningsudviklingen har betydning på børne-, undervisning samt ældreområdet, hvor dele af budgetrammerne demografireguleres, samt for kommunens indtægtsgrundlag gennem tilskuds- og udligningssystemet. Udviklingen på de demografiregulerede aldersgrupper fremgår nedenfor

Figur 2. indekseret (2018=100) udvikling i udvalgte aldersgrupper

- Antallet af småbørn (0-5-årige) falder i starten af perioden frem til ca. 2023 og stiger efterfølgende i resten af prognoseperioden, i takt med at fertiliteten forventes at stige i overensstemmelse med DREAM. I budgetperioden falder gruppen med 152 personer, mens gruppen samlet vokser i hele prognoseperioden med 124 personer.
- Antallet af skolebørn (6-16-årige) ligger stabilt i starten af prognoseperioden og forventes at falde en smule hen mod slutningen. I budgetperioden falder antallet af skolebørn samlet set med 7 personer, og falder i hele prognoseperioden med 254 personer.
- Antallet af "yngre ældre" (65-84-årige) stiger jævnt i hele prognoseperioden. I budgetperioden stiger gruppen således med 854 personer, og med 2.199 personer i hele i prognoseperioden.
- Antallet af "ældre ældre" (85+-årige) er let faldende frem til 2021, hvorefter antallet stiger i resten af prognoseperioden. I budgetperioden falder antallet med 6 personer, mens de i hele prognoseperioden stiger med i alt 1.179 personer.

Forsørgerbrøken - andelen af borgere udenfor arbejdsstyrken set i forhold til andelen i den erhvervsaktive alder - forventes let stigende på Frederiksberg i prognoseperioden, så den i 2030 ligger på niveau med det nuværende landsgennemsnit. Forsørgerbrøken er i samme periode ligeledes stigende på landsplan. Frederiksbergs befolkning er, og forventes dermed stadig i fremtiden, at være yngre end den gennemsnitlige danske befolkning.

Pris- og lønfremskrivningsprocenter

Budget 2019-22 tager udgangspunkt i overslagsårene i budget 2018-21. Hertil er tillagt opgaveændringer samt et nyt skøn for pris- og lønudviklingen. Skønnet, som er anvendt i budgettet, er udmeldt af KL i juni 2018, og indeholder også et revideret pris- og lønskøn for 2018 og 2017. Fremskrivningen af de enkelte arter i budgetåret samt fremskrivningen inkl. ændring af bagudrettede skøn fremgår af tabellen nedenfor.

Da skønnene for 2017-2018 samlet set er nedjusteret i forhold til sidste år, betyder det, at KLs gennemsnitlige stigningsprocent fra 2018-2019 er 1,98 pct., mens den anvendte fremskrivning er 1,88 pct.

Pris- og lønfremskrivning fra budget 2018 til budget 2019			
Art	Beskrivelse	Fremskrivning 2018-19 Pct.	Anvendt fremskrivning B2018-B2019, indeholdende ændringer for 2017-2018 Pct.
1	Lønninger	1,72	1,54%
17	Refusioner	1,72	1,54%
22	Fødevarer	1,11	1,80%
23	Brændsel og drivmidler	1,58	4,36%
25	Køb af jord og ny bygninger (inkl. moms)	3,30	3,10%
26	Køb af jord og bygninger (ekskl. moms)	3,30	3,10%
27	Anskaffelser	1,89	3,45%
29	Øvrige varekøb	0,60	-0,68%
40	Tjenesteydelser uden moms	2,33	2,62%
4097	Budgetkonto, intern afregning	1,50	1,23%
4098	Køb i andet EU-land (renovationsområdet)	2,33	2,62%
4099	Køb i andet EU-land	2,33	2,62%
45	Entreprenør- og håndværkerydelser	1,89	0,43%
46	Betalinger til staten	1,35	1,65%
47	Betalinger til kommuner	1,98	1,88%
48	Betalinger til regioner	1,68	1,51%
49	Øvrige tjenesteydelser m.v.	2,33	2,62%
51	Tjenestemandspensioner m.v.	1,96	1,79%
52	Overførsler til personer	1,30	1,30%
59	Øvrige tilskud og overførsler	2,33	2,62%
6	Finansudgifter	0,00	0,00%
71	Egne huslejeindtægter	1,98	1,88%
72	Salg af produkter og ydelser	1,98	1,88%
76	Betalinger fra staten	1,98	1,88%
77	Betalinger fra kommuner	1,98	1,88%
78	Betalinger fra regioner	1,98	1,88%
79	Øvrige indtægter	1,98	1,88%
8	Finansindtægter	0,00	0,00%

Pris- og lønfremskrivning fra budget 2018 til budget 2019

Art	Beskrivelse	Fremskrivning	Anvendt fremskrivning B2018-B2019,
		2018-19	indeholdende ændringer for 2017-2018
		Pct.	Pct.
8010	Finansindtægter - Budget	1,30	1,30%
86	Statstilskud	0,00	0,00%
8610	Statstilskud - Budget	1,30	1,30%
91	Overførte lønninger	1,96	1,79%
92	Overførte varekøb	0,77	0,04%
94	Overførte tjenesteydelser	1,87	1,99%
97	Interne indtægter	2,01	2,06%
Gennemsnitlig stigning på drift		1.98	1,88%